

BIBLIOGRAFIE van de in 1982, 1983 en 1984
verschenen publikaties betreffende
BELGIE TIJDENS DE TWEEDEN WERELDOORLOG

samengesteld door Willem C.M. Meyers.

INLEIDING

Zoals aangekondigd in de *Bijdragen 8*, van 1982, verschijnt vanaf dit nummer hier de jaarlijkse bibliografie, die voorheen in de *Mededelingen* verscheen, en dat sinds 1971. Een bundeling voor de periode 1970-1980, met auteurs-, persoonsnamen, plaatsnamen- en zakenregister, werd uitgegeven in 1983 (').

De aflevering voor 1981 verscheen nog in de *Mededelingen 12*, van 1982.

Opzet en conceptie van de bibliografie blijven nagenoeg onveranderd. Het gaat erom alle publikaties te vermelden, die, of in België verschenen of door Belgische of buitenlandse auteurs geschreven, geaxeerd zijn op de Belgische problemen en verhoudingen tijdens de tweede wereldoorlog in brede zin. Het tijdskader blijft dus bepaald als de periode 1936-1950. 1936, het jaar waarin België opteerde voor een onafhankelijkheidspolitiek, en tevens het jaar waarin de duidelijke scheiding aan het licht kwam tussen enerzijds autoritaire strekkingen, die én de demokratie én de unitaire structuur van het land bestreden, en anderzijds een democratische en traditioneel-Belgische strekking. Deze scheiding had grote gevolgen voor de politieke stellingnamen tijdens de oorlogsjaren. 1950 met het einde van de Koningskwestie scheen ons de geschikte andere grensdatum toe.

Vermeld worden uiteraard de wetenschappelijke publikaties. Romans en novellen, die hun onderwerp aan de behandelde periode ontleen, zijn er ook op hun plaats. Daarnaast worden ook persartikels opgenomen (').

---

(1) *België in de tweede wereldoorlog. Bibliografie (1970-1980)*, Brussel, Navorsings- en Studiecentrum voor de geschiedenis van de tweede wereldoorlog, 1983, 4^e ind., 241 p. De inleiding, de plaatsnamen- en zakenregister en de inhoudstafel werden tevens in Franse versie gepubliceerd.

(2) Uiteraard is de keuze van de weerhouden persartikels subjektief gekleurd. Toch heeft de ervaring ons geleerd dat de keuze verantwoord is. Tevens wijzen wij erop dat in het Centrum een Knipseldienst is waar quasi alle persartikels in een eenvoudige klassering ter beschikking staan.

Wat de konceptie betreft, wordt na de nu vijftien jaren ervaring aangenomen dat de kronologisch-systematische indeling beantwoordt aan de wensen van de gebruikers. Kruisverwijzingen laten toe werken die meer dan een onderwerp aanraken op de juiste plaats terug te vinden.

Elke publikatie heeft een volgnummer, maar in tegenstelling tot de vorige afleveringen zal een doorlopende nummering gebruikt worden. De bibliografie, die hier volgt, beslaat 1240 nummers. In de volgende aflevering zal de eerste vermelde titel nummer 1241 dragen. De bedoeling is dat om de vijf jaar de geïntegreerde auteurs-, persoonsnamen- en plaatsnamen-registers samen met een zakenregister zullen gepubliceerd worden.

Zoals voorheen wordt bij elke titel het referentienummer vermeld, dat de publikatie in de kollekties van het Centrum draagt. Géén referentienummer wil dan uiteraard zeggen dat het Centrum die publikatie niet bezit. Om de bladspiegel technisch lichter te maken, wordt nu meer beroep gedaan op afkortingen. Een lijst, zowel van de traditionele als van de nieuw ingevoerde, wordt op de volgende bladzijde gepubliceerd.

Wij hopen dat ook in deze nieuwe vorm deze bibliografie een bruikbaar werkinstrument zal zijn voor de geschiedschrijving van de tweede wereldoorlog.

Lijst van afkortingen

ABB	Archives et Bibliothèques de Belgique / Archief- en Bibliotheekwezen in België
AGR	Archives générales du Royaume
AMSAB	Archief en Museum van de Socialistische Arbeidersbeweging, Gent
ann.	bijlagen
ARA	Algemeen Rijksarchief
BGWOII	Bijdragen tot de geschiedenis van de tweede wereldoorlog
BH	Brugsch Handelsblad
bibl.	bibliografie
BTFG	Belgisch Tijdschrift voor Filologie en Geschiedenis
BTNG	Belgisch Tijdschrift voor Nieuwste Geschiedenis
BVL	Het Belang van Limburg
cart.	kaarten
CHSGM	Cahiers d'histoire de la seconde guerre mondiale
CM	Cahiers Marxistes
CREHSGM	Centre de recherches et d'études historiques de la seconde guerre mondiale
DM	De Morgen
DNG	De Nieuwe Gazet
DNGi	De Nieuwe Gids
ERM	Ecole Royale Militaire
facs.	facsimilés
GVA	Gazet van Antwerpen
GVM	Gazet van Mechelen
HLN	Het Laatste Nieuws

HV	Het Volk
ill.	geillustreerd
ind.	registers, indices
KADOC	Katholiek Documentatie- en Onderzoekscentrum, Leuven
KLM	Koninklijk Legermuseum
KMS	Koninklijke Militaire School
KUL	Katholieke Universiteit Leuven
LB	La Libre Belgique
LC	La Cité
Lic.	Licentieverhandeling waarvan inzage onderworpen is aan een voorafgaand akkoord van de auteur. Zo de verhandeling niet in het NCWOII aanwezig is, wordt de naam van de promotor vermeld, met wie kontakt kan opgenomen worden
LNG	La Nouvelle Gazette
LP	Le Peuple
LPr	La Province
LR	Le Rappel
LS	Le Soir
LW	La Wallonie
MRA	Musée royal de l'armée
NB	Het Nieuwsblad
NCWOII	Navorsings- en studiecentrum voor de geschiedenis van de tweede wereldoorlog
PP?	Pourquoi Pas?
RHBC	Revue belge d'histoire contemporaine
RBHM	Revue belge d'histoire militaire
RG	Revue Générale
RUG	Rijksuniversiteit Gent
s.d.	sine dato. Zonder datum. Maar wel verschenen in de door de bibliografie bestreken periode
s.n.	sine nomine, zonder vermelding van uitgever
tabl.	tabellen
ULg	Université de Liège
VLA	Vers l'Avenir
VMT	Vlaams Marxistisch Tijdschrift
VUB	Vrije Universiteit Brussel
VW	La Vie Wallonne
WT	Wetenschappelijke Tijdingen

WERKINSTRUMENTEN

a. Archiefinventarissen

1. Dantoing (Alain). *Archives Baron Raoul Richard*, Bruxelles, CREHSGM, 1982, 4°, ind., II + 30 p. (LG 3)
2. Despy-Meyer (Andrée). *Inventaire des archives de l'administration militaire allemande pour la Belgique et le Nord de la France concernant l'histoire de l'ULB de 1940 à 1945 conservées à Paris*, Archives Nationales, AJ40/15 et AJ40/21 in Quarantième Anniversaire de la fermeture de l'Université Libre de Bruxelles (25 novembre 1941) (1), p. 53-111. (LG 51-B 2120)
3. Duvosquel (Jean-Marie). *Inventaris van het archieffonds « Duitse Krijgsgevangenen in België, 1945-1948 »*, Brussel, KLM, 1981, 4°, ind., 28 p. (LG 5)
4. Flagothier (Linda et Robert). *Inventaire d'archives du Fonds Isabelle Blume*, Bruxelles, Fondation Louis de Brouckère, 1980, 4°, ind., XII + 175 p. (LG 5/7)
5. Id. *Inventaire d'Archives du fonds Max Buset*, Bruxelles, Fondation Louis de Brouckère, 1982, 4°, ind., 83 p. (LG 5)
6. Gerard (Emmanuel) — Verhoogen (Jos). *Inventaris van de papieren van Louis Delvaux (1895-1976) met inbegrip van het archief van het Katholiek Verbond van België 1921-1936*, Leuven, KADOC, 1981, 4°, ind., 37 p. (LG 5)
7. Gotovitch (José). *Archives Baron Hervé de Gruben*, Bruxelles, CREHSGM, 1982, 4°, ind., 19 p. (LG 3)
8. Id. — Martin (Dirk). *Dokumenten van Verzetshui — Papiers de Résistants*, Bruxelles-Brussel, NCWOII-CREHSGM, 1984, 4°, ind., II + 61 p. (LG 3)
9. Hansotte (G.). *Inventaire des archives de la S.A. Cockerill à Seraing*, Bruxelles, AGR, 1979.
10. Masson (Henri). *Office belge d'information et de documentation (INBEL)*, Londres 1940-1945, Bruxelles, CREHSGM, 1981, 4°, 83 p. (LG 3)
11. Meyers (Wim). *De tweede wereldoorlog in België. Overzicht van het bestaande en beschikbare Duitse archiefmateriaal*, in BTNG, XIV, 1983, p. 533-543. (R 002)
12. Nauwelaers (Walter) — Osaer (Antoon). *Inventaris van de papieren van Jan Boon — Maria Ceulemans (1898-1960; 1898-1976)*, Leuven, KADOC, 1981, 4°, ind., 91 p. (LG 5)
13. Notebaert (Alexandre). *Inventaire des archives de la Fédération Médicale Belge*, Bruxelles, AGR, 1978, 4°, X + 52 p. (LG 5)
14. Peemans (Françoise) — Lefèvre (Patrick). *Les sociétés coloniales belges: archives et données bibliographiques (1885-1960)*, Bruxelles, Centre d'études et de documentation africaines, 4°, ann., 2 + 8 + 96 p. (LG 5)
15. Simon-Van Der Meersch (Anne-Marie). *Inventaris van het archief van de Rijksuniversiteit Gent (1817-1975)*, Gent, Archief van de Rijksuniversiteit Gent, 1978, 8°, 61 p. (ABB, Inventaires-Inventarissen 9). (LG 5/2)
16. Thielemans (Marie-Rose). *Inventaire des papiers Lesaffre*, in *Inventaire de papiers personnels Goubau, Schuermans, de Brouckère, Kersten, de Trooz, de Sadeleer, Lesaffre* (2), p. 93-99. (LG 5)
17. Vanbellingen (Paul). *Les attaques aériennes alliées et les sabotages ferroviaires contre le réseau belge pendant l'occupation 1940-1944*, Bruxelles, CREHSGM, 1983, 4°, III + 129 p. (LG 3)
18. Vandebroek (Pros) — Dierynck (Lieve) m.m.v. Antoon Osaer. *Inventaris van het archief van het Algemeen Christelijk Werkersverbond van het arrondissement Brussel 1919 - ca. 1975*, Leuven, KADOC, 1981, 4°, ind., 57 p. (LG 5)
19. Vercauteren (Daniel) — Meyers (Willem C.M.). *Archieven ZIG*, Brussel, NCWOII, 1982, 4°, 36 p. (LG 3)
20. Vints (Luc). *Inventaris van de papieren van Minister van Staat Hendrik Heyman (1879-1958)*, Leuven, KADOC, 1981, 4°, ind., 56 p. (LG 5)
21. Wellens (Robert). *Inventaire des papiers d'Albert Devèze, Ministre d'Etat*, Bruxelles, AGR, 1978, 8°, 21 p. (LG 5)
22. Id. *Inventaire des papiers de Marcel-Henri Jaspar, député, ministre et ambassadeur de Belgique*, Bruxelles, AGR, 1982, 8°, ind., 198 p.

(1) Bruxelles, ULB, 1982, 4°, 121 p.

(2) Bruxelles, AGR, 1980, 8°, ind., 103 p.

b. Bibliografieën

23. De Waele (Maria) — Gaus (Helmut) — Uytterhaegen (Frank). *Beknopte bibliografie van de politieke en sociaal-economische evolutie van België — 1918-1980*, Gent, RUG — Seminarie voor politieke wetenschappen, 1983, 8°, ind., XII + 228 p. (LE 2/4)
24. De Weerdt (Denise). *Socialisme en socialistische arbeidersbeweging in België. Bibliografie van werken en tijdschriftartikels verschenen sedert 1944*. Met medewerking van Annie Van Lysebetten, Brussel, Emile Vandervelde-instituut, 1979, 8°, ind., 124 p. (LE 2/24)
25. Lis (Catharina) — Vanden Eeckhout (Patricia). *Referentiewerken voor de studie van de hedendaagse samenleving. Met een index samengesteld door Luc FRANCOIS*, Zutphen, Terra, 1982, 8°, ind., IX + 319 p. (LE 2/3)
26. Meyers (Willem C.M.). *België in de tweede wereldoorlog. Bibliografie (1970-1980)*, Brussel, NCWOII, 1983, 4°, ind., 241 p. (LG 3)
27. Id. *Bibliografie van de in 1981 verschenen publikaties betreffende België tijdens de tweede wereldoorlog — Bibliografie des publications parues en 1981 sur la Belgique dans la seconde guerre mondiale*, in *Mededelingen van het NCWOII*, XII/1982 — *Bulletin du CREGHSGM*, XIV/1982.
28. Vellut (Jean-Luc). *Le Congo belge dans la seconde guerre mondiale. Travaux zairois*, in *Le Congo belge durant la Seconde Guerre Mondiale. Recueil d'études* (3), p. 597-607. (B 2300)

c. Repertoria

29. Champagne (Jacques P.). *Artillerie*, Arlon, G. Everling, 1982, 8°, bibl., ill., ind., tabl., 195 p. (B 2426)
30. Id. *Génie et transmissions*, Arlon, G. Everling, 1984, 8°, bibl., ill., ind., tabl., 165 p. (B 2425)
31. Decriss (M.). *Ronsese kranten bewaard in het Rijksarchief en de Stedelijke Openbare Bibliotheek te Ronse*, in *Annalen Geschied- en Oudheidkundige Kring van Ronse en het Tenerem van Inde*, XXVIII-1979, p. 37-101. (B 2280/11).
32. De Munck (Luc). *Van het Daensistische weekblad « De Werkman » tot het vlaams-nationalistische concentratie-weekblad « Strijd » 1918-1940. Historiek en repertorium*, Leuven, KUL, 1983, 4°, bibl., facs., ill., ind., 230 p. (TH 252)
33. Janssens (Luc). *Repertorium pers en periodieken 1848-1940*, Gent, AMSAB, s.d., 4°, ind., 30 p. + losse bladen. (LG 5/8)
34. Lemaire (Marie-Emma). *Les publications périodiques maçonniques et anti-maçonniques belges : essai de catalogue collectif*, Bruxelles, Institut Supérieur d'Etudes Sociales de l'Etat, 1982, 4°, bibl., ill., ind., 320 p. (TH 196)
35. Nauwelaerts (Walter). *Repertorium van de nieuwsbladen bewaard in het Koninklijk Legermuseum*, Brussel, KLM, 1982, 8°, bibl., ind., 318 p. (LG 5/7)
36. Nimmegeers (Wim). *De nederlandstalige christelijke syndikale pers in België tussen de beide wereldoorlogen*, Brussel, VUB, (1976), 4°, ann., facs., ind., 2 vol. (Lic.) (TH 189)
37. Van Overbeek (Ad). *De speelman. Tijdingen van het Vlaamsch Instituut voor de Volksdans en Volksmuziek. Nrs 1-30 (1936-1944)*, Keerbergen, Centrum voor Bibliografie van Periodieke Uitgaven, 1982, 8°, ind., 83 p. (R 1098)

d. Methodologie

38. Bauer (Raoul). *De nieuwe orde, of de geschiedenis gezien door Maurice De Wilde*, in *Onze Alma Mater. Driemaandelijks Tijdschrift van Vlaamse Leergangen te Leuven*, 1983/3, p. 229-254. (B 2505/13)
39. Dumoulin (Michel). *Les relations italo-belges entre 1925 et 1940 dans le contexte de l'histoire récente sur l'Italie fasciste*, in *Aspects des relations de la Belgique, du Grand-Duché de Luxembourg et des Pays-Bas avec l'Italie : 1925-1940* (4), p. 5-33. (B 2189)
40. Id. *Vue d'ensemble et perspectives de la recherche sur les relations de la Belgique, du Grand-Duché de Luxembourg et des Pays-Bas avec l'Italie (1925-1940)*, in *Id.*, p. 359-372. (B 2189)

(3) Bruxelles, Académie Royale des Sciences d'Outre-Mer, 1983, 8°, ann., ill., ind., tabl., 623 p.

(4) Bruxelles-Brussel, Istituto Italiano di cultura — Comité belge de l'Istituto per la storia del Risorgimento Italiano. Séminaire interuniversitaire 1981-1982, 1983, 8°, 374 p.

41. Gotovitch (José). *Les années de guerre. Obstacles, distorsions, oubli*, in *Cahiers de Clio*, 75-76/1983, p. 76-81. (B 2259/5)
42. Id. *Mémoire de la guerre et occultations*, in *Memor, Bulletin d'information*, V/1983, p. 7-13. (K 1066)
43. Id. *Pour une approche socio-politique de la résistance belge*, in *Mélanges René Van Santbergen* (6), p. 118-126.
44. Hoogveld (A.). *Rapport préliminaire sur la méthode de recueil des mémoires personnelles en préparation d'une biographie d'André Renard*, in *Mémoires collectives* (6), p. 113-125. (B 2411)
45. Kreszlo (E.) — Kalisz (R.). *Mémoires collectives: histoires ou contes et mythes populaires*, in *Mémoires collectives* (6), p. 141-150. (B 2411)
46. Preneel (Louis). *De historiografie van de christelijke Arbeidersbeweging*, in *De kracht van een overtuiging. 60 jaar A.C.W. 1921-1981* (7); p. 301-315. (B 2288)
47. Ricquier (Jean-Claude). *Jean Vanwelkenhuyzen et les méthodes de l'histoire*, in *RG*, XII/1982, p. 43-57. (R 923)
48. Stengers (Jean). *Une enquête d'histoire orale sur la question royale*, in *Acta Historica Bruxellensia. Travaux de l'Institut d'histoire de l'Université Libre de Bruxelles. IV. Histoire et méthode* (8), p. 445-471. (B 2200)
49. Sachecky (Bernard). *La mémoire collective, clair-obscur de l'histoire. A propos d'une campagne d'histoire orale sur l'immigration juive en Belgique au cours de l'entre-deux-guerres*, in *Mémoires collectives* (6), p. 127-139. (B 2411)
50. Van den Wijngaert (Mark). *Een Koning geloofd, gelaakt, verloochend. De evolutie van de stemming onder de katholieke bevolking ten aanzien van Leopold III. Deel 1: de evolutie van de katholieke wereld. Deel 2: tabellen*, Leuven-Amersfoort, Uitg. Acco, 1984, bibl., ind., tabl., 2 vol. (B 2478)

ICONOGRAFIE

51. *Affiches sportives en Belgique 1890-1940. Passage 44 — Bruxelles, du 1er décembre 1981 au 10 janvier 1982*, Bruxelles, Crédit Communal de Belgique, 1981, 4e, bibl., ill., ind., 143 p. (B 2364)
52. Baert (Roger) — Harmignies (Roger). *Les drapeaux et emblèmes rexistes*, in *Vexilla Belgica*, 1984, 8me année, n° 8. (B 2505/9)
53. Blumenson (Martin). *La Libération*, (Bruxelles), Time-Life Books, 1981, 4e, bibl., cart., ill., ind., 208 p. (6743)
54. Convents (Guido). *Leuvens oorlogsgeweld in filmbeelden*, in *Museumstrip*, X-XII/1984, p. 57-60. (K 1055)
55. 1940-1945. *La vie quotidienne en Belgique. 21 décembre 1984 - 3 mars 1985. Galerie CGER*, Bruxelles, R. Coolen (CGER), 1984, 8e, ill., ind., tabl., 310 p. (B 2451)
56. Gerard (Jo). *La Libération 1944-1945*, Bruxelles, Meddends, 1984, 4e, ill., ind., 128 p. (B 2356)
57. Guerres et propagande ou comment armer les esprits. *Passage 44 — Bruxelles, du 15 septembre au 30 octobre 1983*, Bruxelles, Crédit Communal de Belgique, 1983, 4e, bibl., ill., ind., 165 p. (7359)
58. Heyse (Marleen) — Gadeyne (Guido) — L'Ecluse (Ann). *Textiel te Ronse 1800-1940. Een menselijk mirakel. Kijkboek en catalogus van de tentoonstelling gehouden van 6 april tot 20 mei 1984 in het Rijksarchief en het Stedelijk Museum van Ronse*, Ronse, Geschied- en Oudheidkundige Kring van Ronse en het Tenement van Inde, 1984, 8^e, cart., facs., ill., ind., 102 p. (B 2274)
59. *Luchtpropaganda boven België 1940-1945. Tentoontstelling 28 april - 13 mei 1984*, Antwerpen, Archief en Museum Vlaams Cultuurleven, 1984, 4e, ill., ind., s.p. (B 2416)
60. 1940-1945. *Het dagelijks leven in België. 21 december 1984 - 3 maart 1985. ASLK-Galerij*, Brussel, R. Coolen (ASLK), 1984, 8e, ill., ind., tabl., 310 p. (B 2416)

(5) Bruxelles-Liège, Centre de Pédagogie de l'Histoire et des Sciences de l'Homme, 1984, 8e, ill. ind., tabl., 396 p. (n° spécial des *Cahiers de Clio*). -

(6) *Actes du Colloque des 15 et 16 octobre 1982*. Bruxelles, Editions de l'Université de Bruxelles, 1984, 8e, bibl., ind., 317 p.

(7) Onder redactie van Emmanuel GERARD. Zele, Reinaert Uitg., 1981, 8e, ann., facs., ill., ind., tabl., 336 p.

(8) Bruxelles, Editions de l'Université de Bruxelles, 1981, 4e, 519 p.

61. **Santy (Filip) — Osaer (Antoon).** *Met vlag en wimpel. De banistiek van de Christelijke Arbeidersbeweging in Vlaanderen*, Gent-Leuven, Provinciebestuur-KADOC, 1984, 4°, bibl., ill., ind., 2 vol. (B 2433)
62. **Van Buyten (L.).** *De fotoverzamelingen P. De Craen en E. Sprengers*, in *Museumstrip*, X-XII/1984, p. 64-67 (K 1055)
63. **Id.** *Fotografische documentatie in het Leuvens stadsarchief*, in *Museumstrip*, X-XII/1984, p. 61-64. (K 1055)
64. **Vincx (Jan).** *Vlaanderen in uniform 1940-1945. Deel 3: Fabriekswacht / Vlaamse Wachtbrigade / Flämische Flakbrigade / Vlaams Jongerenkorps / A.V.N.J. / N.S.J.V. / Weersportkampen / Dietse Marinejeugd / Jongvliegerkorps / Dietse Studentenactie / V.N.V.-Studentenfront / V.I.V.O. / V.J.H.C. / D.M.S. / K.L.V. / Vlaamse Jeugd / Hitlerjeugd Vlaanderen*, Antwerpen, Etnika, 1981, 8°, cart., ill., ind., 476 p. (B 1708)
65. **Id.** *Vlaanderen in uniform 1940-1945. Deel 4: V.N.V. / V.N.V.V. / D.M. / Z.B. / Hulpbrigade / Dietse Militie Politie / Kriegsmarine / Luftwaffe / Heer / Hilfsfeldgendarmerie / Zivilfahndungsdienst der Feldgendarmerie / P.O.A. / Germanse SS / Veiligheidskorps De Vlag / SS Wacht Sint-Truiden / S.D. Wacht / Nordland Wacht / Erlawacht / Werkschutz Cockerill / Reitwerksschutze / SS Wachtkoordonnantie Vlaanderen / De Windekring / Algemene Rijkspolitie / Rijkswacht / Territoriale Burgerwacht / Het Belgische Rode Kruis*, Antwerpen, Etnika, 1982, 8°, bibl., facs., ill., ind., tabl., 528 p. (B 2061)
66. **Id.** *Vlaanderen in uniform 1940-1945. Deel 5: het begrip Waffen-SS / Uniform / Motivatie / Algemeenheden / Aantalsterkte der Waffen-SS / Werving / Keuringen — vertrekken / Opleiding / Duitse visie / Bericht over inzet Vlaanderen in Wehrmachtsgenootschap / Orden en Eretekens / V.O.J.O. / Voorzorgscomité / Kriegsfürsorge der Waffen-SS*, Antwerpen, Etnika, 1983, 8°, bibl., facs., ill., ind., tabl., 431 p. (B 2157)
67. **Id.** *Vlaanderen in uniform 1940-1945. Deel 6: Germanische Leitstelle Ersatz Kommando Flandern / SS-Wachtkoordonnantie / Lebensborn-Levensbron / SS-Huwelijk / SS-Junkerschulen — Officierscholen / SS-Unterführerschulen — Onderofficierscholen / SS-Kriegsberichter — Oorlogscorrespondenten / SS-Helferinnen / SS-Röntgen Sturmbann / S.D.-Veiligheidsdienst / SS-Opleidingskamp Sennheim / SS-Opleidingskamp Schoten / SS-Troepenoefenplaats Heidelager Debica / SS-Baubataillon Debica / SS-Opleidings- en aanvullingsbataljon Graz / SS-Ers. Btl. « Ost » Breslau / SS-Grenadier Opleidingsbataljon « Ost » Shitomir / SS-Troepenoefenkamp Milowitz / SS-Pz. Gren. Ausb. u. Ers. Btl. 5 Ellwangen / 38. SS-Pz. Gren. Division « Nibelungen » / SS-Jagdverbände (502) / SS-Freiwilligenstandarte Nordwest / SS-Pz. Division « Wiking » / Schnelles SS-Schutzen-Regiment « Langemarck » / Bijlagen*, Antwerpen, Etnika, 1983, 8°, bibl., cart., facs., ill., ind., tabl., 518 p. (B 2232)
68. **Id.** *Vlaanderen in uniform 1940-1945. Deel 7: Vlaams Legioen / 6. SS Sturmbrigade « Langemarck » / 27. SS Frw. Gren. Division « Langemarck » / SS Pz. Jägerabteilung 27 « Langemarck » / IG. Infanteriegeschütze / PAK. Panzer Abwehr Kanone / SS Sturmgeschütze « Langemarck » / SS Pz. Begleitung « Langemarck » / SS-Jugendbataillon « Langemarck » / SS Kradschützen « Langemarck » / SS Pionierbataillon « Langemarck » / SS Artillerie Regiment 27 « Langemarck » / SS Nachrichten / SS Flakabteilung « Langemarck » / Granaatwerpers / SS Polizei Bataillon Flandern / Hauptamt CI / Bijlagen / Bronnen — Medewerkers — Plaats- en naamregister*, Antwerpen, Etnika, 1984, 8°, cart., facs., ill., ind., tabl., 275 p. (B2392)

I. VOOROORLOG (1936-9.v.1940)

A. BINNENLANDSE POLITIEK

1. Algemeen

69. Baert (Koen). *Clemens De Landsheer. Een leven in dienst van de Ijzerbedevaarten*, in *De Vos*, 4/V-1/VII/1984.
70. Bossier (Willem). *Uit de brieven van Arthur Bossier aan zijn zoon Herman (1926 tot 1951)*, in *Het Brugs Ommeland*, 1983/1, p. 34-80. (B 2185/8)
71. Cloet (Michel) m.m.v. Boudewijn Janssens de Bisthoven en Robrecht Boudens. *Het Bisdom Brugge (1559-1984). Bisschoppen, priesters, gelovigen*, Brugge, Westvlaams Verbond van Kringen voor Heemkunde, 1984, 4°, bibl., ill., ind. (B 2345)
72. Coppiepers (Digna). *Ontstaan, evolutie en functie van soldaten- en oudstrijdersverenigingen*, Temse : 1899 tot W.O.II, Gent, RUG, 1984 (Lic. Van Eenoo).
73. De Bock (Walter). *De mooiste jaren van een generatie. De Nieuwe Orde in België voor, tijdens en na WO II*, Berchem, EPO, 1982, 8°, ill., ind., 244 p. (B 2069)
74. De Cauwer (Patrick). *De reaktie van de Vlaamse boerenwereld in de crisis na het faillissement van de Middenkredietkas (1935-1940). De politieke akties van het Boerenfront*, Brussel, VUB, 1982 (Lic. Craeybeckx).
75. De Wilde (Maurice). *De Nieuwe Orde* (°), Antwerpen-Amsterdam, De Nederlandse Boekhandel, 1982, 4°, bibl., ill., ind., 128 p. (LK 4/12)
76. De Winter (Karine). *Politieke strijd en instabiliteit in het arrondissement Aalst (1830-1940)*, Gent, RUG, 1983, 5 vol. (Lic. Van Eenoo).
77. Drouillon (Jos). *Politieke en ekonomiesche denkbeelden van Karel Pinxten blijven aktueel*, in *Kultuurleven*, X/1983. (K 976)
78. Dumeunier (Victor). *Le personnel communal d'Ecaussines-d'Enghien à l'aube de la guerre de 1940-1945*, in *Le Val Vert*, IX/1984, p. 63-67. (R 825)
79. Durant (Gustaaf). *Minister van Staat Gaston Eyskens. Een biografie*, Zele, Reinaert, 1983, 8°, bibl., ill., ind., 320 p. (B 2212)
80. Eloi (Jean-Michel). *René Lefebvre (1893-1976). Une fidélité dynamique au libéralisme*, in *Publications extraordinaires de la Société Royale d'Histoire et d'Archéologie de Tournai*, Tome I, 1984, p. 227-239. (B 2384)
81. Eyskens (Gaston). *Honderdste geboortedag van bezieler Koncentratie. H.J. Van de Wijer*, Vlaams idealist in DS, 12-13 november 1983. (K 1077)
82. Gerard (Emmanuel). *Van standenstaat naar Volkspartij. De katholieke partij in België tussen de twee wereldoorlogen*, Leuven, KUL, 1984.
83. Grammens (Mark). *De Nieuwe Orde*, Brussel, Uitg. Grammens, 1983, 12°, ill., 70 p. (B 2228/11)
84. Hasquin (Hervé). *L'Abbé Mahieu, fondateur du parti wallon indépendant (1939)*, in *Recueil d'études d'histoire hainuyère offertes à Maurice A. Arnould* (°), tome 2, p. 119-131.
85. Martin (Dirk). *De tussenoorlogse katholieke gemeenteraadskandidaat*, in *VMT*, X/1982, p. 25-48. (R 987)
86. Molitor (André). *Le réforme administrative. 1936-1940*, in *Servir l'Etat. Trois expériences* (°), p. 15-57. (B 2093)
87. Id. *Souvenirs. Un témoin engagé dans la Belgique du 20e siècle*, Paris-Gembloux, Ed. Duculot, 1984, 8°, ind., 338 p. (B 2420)
88. Schepens (Luc). *De provincieraad van West-Vlaanderen. Socio-politieke studie van een instelling en haar leden. Deel I: 1836-1921. Deel II: 1921-1978*, Tielt-Amsterdam, Lannoo, 1976-1979, 8°, cart., ill., ind., tabl., 2 vol. (B 2051)
89. Stephany (Pierre). *Les années '20-'30. La Belgique entre les deux guerres. 2e période : 1930-1940 ou l'avant-guerre*. Bruxelles, Editions P. Legrain, 1983, 8°, bibl., ill., ind., 286 p. (B 2139)
90. Valkeners (Jean-Marie). *Le parti libéral à Liège de 1919 à 1940*, Liège, ULg, 1982, 4°, V + 195 p. (Lic. Gérin).

(9) Dit boek en de ermee gepaard gegaane TV-uitzendingen deden veel stof opwaaien. De persreacties erop worden in het Centrum bewaard onder het volgnummer K 1100. Het boek werd tevens in het Frans vertaald: *L'Ordre Nouveau*, Paris-Gembloux, Ed. Duculot, 1984, 8°, bibl., ill., ind., 191 p. (B 2254)

(10) Edité par J.M. Cauchies et J.M. Duvosquel, Mons, 1983, 796 + 542 (*Analectes d'histoire du Hainaut*, t. I et II, Collection publiée par Hannonia).

(11) Bruxelles, CRISP, (1982), 8°, ind., 162 p.

91. Vandecruys (G). *Het politieke leven in Geel (1918-1940)*, Leuven, KUL, 1984 (Lic. Vos).
92. Van Isacker (Karel). *Mijn land in de kering. 1830-1980. Deel 2 : De enge ruimte 1914-1980*, Antwerpen-Amsterdam, De Nederlandsche Boekhandel, 1983, 4°, bibl., cart., facs., ill., ind., 278 p. (LJ 2/12)
93. Verlinde (Rik). *De Vlaamse Beweging te Brugge (1928-1939). Sociaal-culturele en politieke aspecten van de Vlaamse Beweging in het arrondissement Brugge tussen de Bormsverkiezing (dec. 1928) en het uitbreken van de tweede wereldoorlog (sept. 1939)*, Gent, RUC, 1984 (Lic. Van Eenoo).
94. Verstraete (Leontine). *Eeklo, een economische en politieke studie (1921-1940)*, Gent, RUG, 1982 (Lic. Balthazar).
95. Vluyen (Maria). *De evolutie van de Vereniging van Vlaamse Studenten : 1938-1962*, Leuven, KUL, 1982 (Lic. Vos).
- Cfr. 6, 12, 16, 20, 21, 22.

2. Rechts en de fascistische bekoring

96. Bal (J.). *De IJzerbedevaart als reflector van twintig jaar Vlaamse Beweging (1920-1939)*, Leuven, KUL, 1984 (Lic. Wils).
97. Colignon (A.). *Les anciens combattants en Belgique francophone 1918-1940*, (Liège, Libr. Michel Grommen, 1984), 4°, ann., ind., 227 p. (B 2396)
98. De Bock (Walter). *Extreem rechts en de Rijkswacht. Een poging tot staatsgreep in België op 25.10.1936*, in W. De Bock, J. Capelle, A. Maesschalk, F. Legros, M. Graindorge, S. Dumont, met woord vooraf van E. Verhoeven, *Extreem rechts en de staat* (12), p. 1-58. (B 1296)
99. De Bruyne (Arthur). *Joris Van Severen*, (Antwerpen), Were di. 1983, 8°, facs., ill., 63 p. (B 2280/6)
100. De Deygere (Renaat). *Verschaeve en Duitsland in de jaren dertig*, in *Verschaeviana, Jaarboek 1982*, p. 163-198. (R 1307)
101. Dejardin (André). *Degrelle à ses débuts, raconté par Pierre Nothomb*, in *Le Courier de l'Escaut*, 28/IV/1982. (K 788)
102. Goovaerts (Frank). *De onderhandelingen tussen V.N.V. en Zwart Front*, in *Dietsland-Europa*, IV/1984, p. 4-9. (K 1000)
103. Janssens (Patricia). *Les Dinasos wallons : 1936-1941*, Liège, ULg, 1982, 4°, ann., bibl., ill., ind., tabl., XVII + 291 p. (Lic.). (TH 206)
104. Kauwenberghs (Lieven). *Een stuk vrouwenbeweging : bijdrage tot de geschiedenis van het Vlaams-national Vrouwenverbond (1930-1944)*, Brussel, VUB, 1980, 4°, ann., bibl., cart., ill., ind., tabl., 280 + II + 146 p. (Lic.). (TH 212)
105. Lahaye (Ghislain). *Le parti rexiste dans l'arrondissement de Liège, 1935-1940*, Liège, ULg, 1980, 4°, bibl., cart., ill., ind., tabl., XXIII + 191 p. (Lic.).
106. Lembrechts (Walter). *Het werkzame leven van een man in de schaduw. Robrecht de Smet (1975-1937)*, Leuven, KUL, 1982 (Lic. Vos).
107. Leyder (Pascale). *Le rexisme dans la province du Luxembourg, 1935-1940*, Liège, ULg, 1984 (Lic. Balace).
108. Maes (Tijl). *Het V.N.V. in het bestuurlijk arrondissement Veurne, 1933-1944*, Gent, RUG, 1984 (Lic. Van Eenoo).
109. Meire (Frieda). *De De Vlag voor mei 1940*, in *BTNG*, XIII, 1982, 2-3, p. 419-466. (R 002 - B 2280/15)
110. Patroons (Beatrijs). *Een inleidende studie over de vlaams-nationalistische vrouwen-groepen in de periode 1920-1945*, Gent, RUG, 1980, 4°, bibl., ind., tabl., VIII + 218 p. (Lic.). (TH 188)
111. Quirynen (Charles). *Contribution à la biographie de Pierre Nothomb. 10 ans d'activité politique (1930-1940)*, Louvain-la-Neuve, UCL, 1983 (Lic. Haag).
112. Rigaux (François). *Les juristes belges et l'organisation de l'état fasciste*, in *Aspects des relations de la Belgique, du Grand-Duché de Luxembourg et des Pays-Bas avec l'Italie : 1925-1940* (13), p. 167-187. (B 2189)
113. Sauvage (Pierre). « La Cité chrétienne » face à l'Italie fasciste, in *Aspects des relations de la Belgique, du Grand-Duché de Luxembourg et des Pays-Bas avec l'Italie : 1925-1940* (13), p. 67-94. (B 2189)

(12) Berchem, EPO, 1982, 8°, ill., ind., 252 p. In Franse versie : *L'extrême droite et l'Etat*, Berchem, EPO, (1981), 8°, ill., ind., 268 p. (B 1947)

(13) Cfr. voetnoot 4.

114. **Van de Voorde (Mark).** *Katholieke Studenten Aktie was tegengif voor nazisme*, in *DS*, 26/1/1984. (K 970)
115. **Van Haver (Griet).** *Onmacht der verdeelden. Katholieken in Vlaanderen tussen demokratie en fascisme. 1929-1940* (1^e), Berchem, EPO, 1983, 8^e, bibl., ind., 302 p. (B 2156)
116. **Verhaert (Bieke).** *De verhouding van volksvertegenwoordiger Thomas Debacker tot het VNV(I) in WT*, 4/1984, p. 230-242. (R 1063)
117. **Vos (Louis).** *De Dietse Studentenbeweging 1919-1940*, in *Colloquium over de geschiedenis van de Belgisch-Nederlandse betrekkingen tussen 1815 en 1945. Acta* (1^e), p. 451-493. (B 2042)
118. **Wils (Lode).** *Cerretson, Geyl en Vos. Spanningen tussen de Grootnederlandse Beweging en de Vlaams-Nationalistische*, in *WT*, 1982/2, p. 95-120. (R 1063)
119. **Id.** *De Grootnederlandse Beweging. 1914-1944. Ontstaan, wezen en gevolgen*, in *Colloquium over de geschiedenis van de Belgisch-Nederlandse betrekkingen tussen 1915 en 1945. Acta* (2^e), p. 415-450. (B 2042)
120. **Id.** *De grootnederlandse geschiedschrijving*, in *BTNG*, LXI, 1983-2, p. 322-366. (R 007)
Cfr. 32.

3. Links en het antifascisme

a. Algemeen

121. **Delvo (Edgard).** *Democratie in stormtij. Democratisch socialisme in de crisisjaren dertig*. Antwerpen-Amsterdam, De Nederlandsche Boekhandel, 1983, 8e, ind., 205 p. (B 2133)
122. **Joris (Freddy).** *Les Wallons et la réforme de l'état 1890-1971*, Bruxelles, Institut Emile Vandervelde, 1983, 4e, ind., 146 p. (B 2248)
123. **Karolinski (Didier).** *Le mouvement anarchiste en Wallonie et à Bruxelles. 1919-1940*, (Liège, ULg), 1983, 4e, bibl., ind., 178 p. (Lic.). (TH 237)
124. **Legein (Catherine).** *Le Parti Socialiste révolutionnaire. (Le Mouvement Trotskiste en Belgique de 1936 à 1939)*, Louvain, UCL, 1982, 4e, bibl., ind., 380 p. + notes. (TH 232)
125. **Lorneau (Marc).** *Contribution à l'histoire du Mouvement Trotskyste belge. 1939-1960*, Liège, ULg, 1983, 4e, ann., bibl., ill., ind., tabl., 4 vol. (Lic.). (TH 220)
126. **Id.** *Le mouvement trotskyste belge : septembre 1939-décembre 1964*, Bruxelles, CRISP, 1984, 4e, ind., 57 p. (B 2432)
127. **Schildermans (J.).** *Hem Day (1902-1969) en het franstalig Belgisch anarchisme tussen de twee wereldoorlogen*, Leuven, KUL, 1983 (Lic. De Schryver).

b. Socialisme

128. **Baevegem (Carina).** *Bijdrage tot de geschiedenis van de socialistische vrouwenbeweging: 1919-1940 (Deel I en II)*, Brussel, VUB, 1983 (Lic. Witte).
129. **D'Hondt (Jan).** *De B.W.P.-federatie Brugge 1919-1940. Organisatorische ontwikkeling*, Gent, RUG, 1984 (Lic. Balthazar).
130. **Dooms (Constance).** *De Belgische Socialistische Arbeidersjeugdbeweging in het Interbellum (1923-1940)*, Gent, RUG, 1984 (Lic. Balthazar).
131. **Dyspa (Yves).** *La Fédération liégeoise du Parti Ouvrier Belge, 1918-1940*, Liège, ULg, 1982, 4e, 275 p. (Lic. Gérin).
132. **Elen (Maria).** *Kennis is macht. De B.W.P. en haar drucksels, 1918-1940*, Gent, RUG, 1982, 2 vol. (Lic. Balthazar).
133. **Fayat (Hendrik).** *Niets is voorbij*, Antwerpen, Standaard Uitg., 1983, 8e, ann., ill., ind., 408 p. (B 2186)
134. **Fervaille (Dominique).** *L'Union Socialiste Antifasciste (U.S.A.F.)*, Bruxelles, ULB, 1982, 4^e, bibl., ill., ind., 310 p. (TH 200)
135. **Glasneck (J.).** *Hendrik de Man und die Krise. Reformistischer Theorie und Praxis in den dreissiger Jahren*, in *Beiträge Geschichte Arb. Bew.*, 1982/2, p. 199-210.
136. **Lefebvre (Renaud).** *Dauge et le Daugisme. Une page de l'histoire du mouvement ouvrier dans le Borinage*, Bruxelles, ULB, 1979, 4^e, bibl., 85 + VII p. (TH 205)
137. **Louis Major : een vakbondsleider en een gentleman**, in *Humo*, 3/V/1984. (K 966)

(14) Het boek is de weergave van de doctorale dissertatie: *Onmacht der verdeelden Katholieken in Vlaanderen tussen demokratie en fascisme 1929-1940*, Leuven, KUL, 1982, 4^e, bibl., ind., 372 p. (B 2077)

(15) Gent, (Erasmus), 1982, 8^e, 520 p.

138. **Pels (Dick).** *Hendrik de Man en « De psychologie van het socialisme ».* Een samenvatting voor de jaren tachtig, in *Het vijfde jaarboek voor het democratisch socialisme* (16), p. 90-126. (7429)
139. **Rens (Jef).** *Ontmoetingen 1930-1942*, Antwerpen-Amsterdam, De Nederlandsche Boekhandel, 1984, 8°, ill., ind., 127 p. (B 2374)
140. **Ricquier (Jean-Claude).** *Pierre Vermeylen : souvenirs et commentaires*, in *RG*, I/1982, p. 21-40; II/1982, p. 19-47; III/1983, p. 19-37; IV/1983, p. 35-46. (R 923 - K 794)
141. **Simon (Patrick).** *La Centrale Syndicale Régionale des Mineurs du Bassin de Liège (1919-1940)*, Liège, ULg, 1984 (Lic. Gérin).
142. **Van Doorslaer (Jan).** *Major 80 : van ventje tot minister van Staat*, in *DM*, 11/III/1983. (K 858)
143. **Velghe (Rudy).** *De Socialistische Jonge Wacht (1930-1940). Aktion van een oppositionele jeugdorganisatie in de BWP*, Gent, RUG, 1982, 4°, ann., bibl., ind., tabl., 2 vol. (TH 231)
144. **Vermeylen (Piet).** *Een gulzig leven*, Leuven, Kritak, 1984, 8°, ill., ind., 260 p. (B 2370)
Cfr. 4, 5, 24.

c. Communisme

145. **Dutoit (Christian).** *Jef Van Extergem en de Vlaamse Beweging*, Antwerpen, Soethoudt & Co., 1983, 12°, ind., 112 p. (B 2208)
146. **Pitterman (Patrick).** *De kulturpolitiek en meningsvorming in de kommunistische partij van België in Vlaanderen tussen 1936-1941*, Brussel, VUB, 1982, 4°, ann., bibl., ind., tabl., II + 201 + XXXVIII p. (TH 247)

d. Spaanse Burgeroorlog

147. **Boeyaert (Dirk).** *Belgische belangen in het Spanje van de Burgeroorlog (1936-1939)*, Leuven, KUL, 1984, 4°, bibl., 2 vol. (Lic. Stols).
148. **Boeykens (Wim).** *De Spaanse Burgeroorlog in de nederlandstalige Belgische kranten (1936-1939)*, Gent, RUG, 1981, 4°, bibl., ind., 382 p. (TH 219)
149. **Foubert (Beatrice).** *De Spaanse Burgeroorlog in katholieke en rechtse stellingnamen onderzocht in de periodieke pers*, Brussel, VUB, 1984, 4°, ann., bibl., 2 vol. (Lic. Craeybeckx).
150. **Gotovitch (José).** *La Belgique et la guerre civile espagnole : un état des questions*, in *RBHC*, XIV, 1983, 3-4, p. 497-532. (R 002)
151. **Reynebeau (Guy).** (*Fernand Stevens*) *Een Gentenaar in de Spaanse burgeroorlog. 1. De Brigadijnen : de eerste weerstanders; 2. Anti-fascisten op weg naar 't front; 3. « En bij het kampvuur zongen we met honderden de Internationale »; 4. « Met gebalde vuist en 't « No Pasaran » begroette het volk ons in de straten »; 5. Weg uit de kazerne, op naar het front; 6. Bittere armoede in Villa Nueva de la Jara; 7. Van Villa Nueva de la Jara naar Morata de Jajuna; 8. Zware veldslagen rond Morata de Tajuna; 9. Slaan de anarchisten op de vlucht; 10. Fascisten lopen te pletter op de Brigade; 11. Fernand Stevens bezoekt het hospitaal; 12. Tito wordt de nieuwe brigadecommandant; 13. Over alfabetisatie en een verlof in Madrid*, in *De Dulle Draak*, 20/I - 17/VIII/1984. (K 974)

B. BUITENLANDSE POLITIEK

152. **Alexander (Martin S.).** *Les réactions à la menace stratégique allemande en Europe occidentale : la Grande-Bretagne, la Belgique et le « Cas Hollande »* (décembre 1938-février 1939) (17), in *CHSGM*, 7, IV/1982, p. 5-38. — Westeuropese reakties op de Duitse strategische bedreiging voor de tweede wereldoorlog : het voorbeeld van Groot-Brittannië, België en de « Cas Hollande »-krisis van december 1938 tot februari 1939 (17), in *BGWOII*, 7, IV/1982, p. 5-39. (R 495 - R 496)
153. **Convents (Guido).** *Diplomatie en « Realpolitik ».* Aspecten van de Belgische politieke en diplomatische relaties met het Derde Rijk, 1933-1935, in *Res Publica*, 1984/2, p. 197-242. (B 2280/12)
154. **De Thier (Jacques).** *Souvenirs d'un diplomate belge : Washington 1938-1944*, in *RG*, 1981, 1, p. 57-73. (R 923)
155. **Dumoulin (Michel).** *La mission Van Zeeland. Essai de clearing diplomatique de l'apéasement (1937-1938)*, in *Relations internationales*, n° 39, 1984, p. 355-372. (R 024)

(16) Amsterdam. Uitgeverij De Arbeiderspers — Wiarda Beckman Stichting, 1984, 8°, ind., 208 p.

(17) Vertaald uit het Engels.

156. Id. — **Willequet (Jacques)**. *Aspects des relations de la Belgique, du Grand-Duché de Luxembourg et des Pays-Bas avec l'Italie : 1925-1940*, Bruxelles-Brussel, Istituto Italiano di Cultura-Comité belge de l'Istituto per la Storia del Risorgimento Italiano, 1983, 8°, ill., ind., 374 p. (B 2189)
157. **Jadoul (Jacques)**. *Les missions militaires belges en Ethiopie. Leur impact politique, diplomatique et économique. (1930-1936)*, Liège, ULg, 1983, 4°, ann., bibl., ill., ind., tabl., 2 vol (Lic.). (TH 235)
158. **Martin (Bernd)**. *Friedensappell der Monarchen Belgiens und der Niederlande*, in *Friedensinitiativen und Machtpolitik im Zweiten Weltkrieg 1939-1942* (18), p. 154-176. (4210)
159. **Moreels (Michel)**. *La Belgique face au conflit russe-finlandais (décembre 1939 - mars 1940). I - Les protagonistes. II - Les réactions belges*, Louvain, UCL, 1983, 4°, ann., bibl., cart., facs., ill., ind., tabl., 2 vol (Lic.). (TH 233)
160. **Roosens (Claude)**. *Agents diplomatiques et consulaires belges. Conditions de recrutement (1831-1980)*, Louvain-la-Neuve, UCL, 1983 (Lic. Haag).
161. **Topitscht (Ernst)**. *Die belgische Neutralitätspolitik 1936-1940 und die Katastrophe von Sedan*, in *Geschichte und Gegenwart I* (1981), p. 125-150.
162. **Vanwelkenhuyzen (Jean)**. *Les avertissements qui venaient de Berlin. 9 octobre 1939 - 10 mai 1940*, Paris-Gembloux, Ed. Duculot, 1982, 8°, facs., ill., ind., 399 p. (LJ 4/13)
163. Id. *Les avertissements qui venaient de Rome*, in *Aspects des relations de la Belgique, du Grand-Duché de Luxembourg et des Pays-Bas avec l'Italie : 1925-1940* (18), p. 267-286. (B 2189)
164. Id. *Le problème belge vu par Charles de Gaulle*, in *RG*, X/1983, p. 33-49. (B 2280/2)
165. **Viault (Birdsall S.)**. *La Belgique et la Hollande à la recherche d'une paix négociée (1939-1940)*, in *Revue d'histoire de la deuxième guerre mondiale et des conflits contemporains*, IV/1982, p. 37-46. (R 003)
166. **Willequet (Jacques)**. *De Gaulle et la Belgique en 1936*, in *Etudes Gaulliennes*, VIII, 1980, 30, p. 117-126.

C. MILITAIRE POLITIEK EN LEGER

167. **A.D. Souvenirs du Passé. Pendant la « Drôle de guerre » le 9 octobre 1939, la Reine Elisabeth rendait visite aux soldats du fort de Tancrémont**, in *Le Jour*, 9/X/1983. (K 933)
168. **Bastin (Yves)**. *La protection antiaérienne passive des populations civiles en Belgique. (1931 - 28 mai 1940)*, Liège, ULg, 1983, 4°, ann., bibl., cart., ill., ind., tabl., 325 p. (Lic.). (TH 238)
169. **Daeels (Frans)**. *Weerbaarheid. Landsverdediging met niet-militaire middelen. Rede gehouden door Prof. Dr. Frans Daeels voor het Verbond V.O.S. te Geel op 29 augustus 1937, historisch toegelicht en actueel getoetst*, Brussel, Verbond V.O.S., 1983, 8°, ill., ind., 64 p. (B 2188/2)
170. **de Lannoy (Colonel)**. *Histoire de la Cavalerie belge. Son organisation de 1930 à 1970*, (Bruxelles), Centre de Documentation historique des Forces armées belges, 1982, 8°, bibl., ind., tabl., 366 p. (B 2187)
171. **De Vos (Jacques)**. *Een vergeten episode... Kustverdediging 1939-1940*, in *Sirene*, VI-VII/1984. (R 1043 - K 972)
172. **Eygenraam (Paul)**. *Les Belges oubliés. La Ligne Mannerheim et les travaux du Général Badoux, in Se battre pour la Belgique. 1940-1945* (20), p. 233-237. (B 2307)
173. **Jansen (Carine)**. *L'objection de conscience en Belgique 1919-1964*, Bruxelles, ULB, 1983 (Lic. Stengers).
174. **Mazy (G.E.)**. *Pantsers (V)*. *De motorisering 1930-1940*, in *Memo*, 16/II/1984. (R 719)
175. **Schepens (Luk)**. *De hulpverlening aan de gemobiliseerden en hun families in West-Vlaanderen (septembre 1939 - mei 1940)* (21), in *BGWOII*, 7, IV/1982, p. 85-96. (R 496)

(18) Düsseldorf, Droste Verlag, 1974, 8°, bibl., ind., 572 p.

(19) Cfr. voetnoot 4.

(20) Cfr. n° 289.

(21) En traduction : *L'assistance aux mobilisés et à leurs familles en Flandre Occidentale (septembre 1939 - mai 1940)*, in *CHSCM*, 7, IV/1982, p. 83-93. (R 495)

176. **Steels (M.).** Herinneringen aan het 22ste Infanterie-regiment, in *Ghendtsche Tydinghen*, 15/XI/1984, p. 365-369. (K 1012)
177. **Vermeulen (Marcel).** *Les casernes bruxelloises entre deux guerres XVI. Les belles heures du Petit-Château*, in *LS*, 7/X/1984. (K 1007)
178. **Wynants (Jacques).** *Un accident d'avion à Eynatten le 3 janvier 1940*, in *Bulletin de la Société Verviétoise d'Archéologie et d'Histoire*, Volume LXIV, 1984, p. 245-252. (B 2505/7)
Cfr. 29, 30.

D. SOCIALE EN EKONOMISCHE GESCHIEDENIS

1. Ekonomie

179. **Bormans (Y.).** *Een Unilever plantagebedrijf in de Belgische Congo: de Société des Huilleries du Congo-Belge, 1911-1938*, Leuven KUL, 1984 (Lic.).
180. **Brouwers (J.).** *Een evolutieschets van de elektrificatie in Limburg (1900-1946)*, Leuven, KUL, 1984 (Lic. Wils).
181. **Bussière (Eric).** *La sidérurgie belge durant l'entre-deux-guerres: le cas d'Ougrée-Marihaye (1919-1939)*, in *RBHC*, 1984, 3-4, p. 303-380. (R 002)
182. **Degreve (D.).** *Histoire quantitative et développement de la Belgique. V. Le commerce extérieur de la Belgique 1830-1913-1939. Présentation critique des données statistiques*, Bruxelles, Palais des Académies, 1982, 8e, ind., tabl., 2 vol. (B 2213)
183. **Delmelle (Joseph).** *Histoire de la navigation et des ports belges*, Bruxelles, Ed. P. Legrain, (1982), 4e, bibl., cart., ill., ind., 168 p. (B 2138)
184. **Id.** *Histoire des tramways et vicinaux belges*, Bruxelles, Ed. P. Legrain, (1981), 4e, bibl., ill., ind., 159 p. (B 2137)
185. **Derycke (I.).** *Buitenlandse betrekkingen van de firma Koch & Reis, zwavelraffinaderij te Antwerpen (1899-1946)*, Leuven, KUL, 1984 (Lic. Stols).
186. **De Volder (Daniël).** *Geschiedkundig overzicht van het openbaar vervoer vanaf 1919 tot 1939 in de streek van Brugge + Knokke + Oostende + Veurne*, (Brugge, Daniël de Volder, 1982), 4^e, cart., ill., tabl., p. 900-955. (B 2507)
187. **Id.** *Geschiedkundig overzicht van het openbaar vervoer vanaf 1919 tot 1939 in de streek van Izegem + Kortrijk + Menen + Moeskroen*, (Brugge, Daniël de Volder, 1982), 4^e, cart., ill., ind., tabl., p. 700-739. (B 2508)
188. **Id.** *Geschiedkundig overzicht van het openbaar vervoer vanaf 1919 tot 1939 in de streek van Diksmuide + Ieper + Poperinge + Roeselare + Tielt*, (Brugge, Daniël De Volder, 1982), 4e, cart., ill., ind., tabl., p. 800-843. (B 2509)
189. **Houbrechts (M.).** *De geschiedenis van de strooffabricage in Borgloon en fusiegemeenten van 1830 tot 1940*, Leuven, KUL, 1984, 2 vol. (Lic. Van der Wee).
190. **Mommen (André).** *De bewogen geschiedenis van Bekaert, een Belgische Multinational*, in *De Nieuwe*, 21/IV/1983. (K 876)
191. **Mortier (Konrad).** *De Belgische luchtvaartindustrie: 1905-1940. Een analyse*, Gent, RUG, 1983 (Lic. Van Eenoo).
192. **Van Audenhove (Marcel).** *Geschiedenis van de gemeentefinanciën. Derde deel. Van de grote economische crisis der jaren dertig tot de tweede wereldoorlog*⁽²²⁾, Brussel, Gemeentekrediet van België, 1983, 4^e, tabl., 67 p. (B 2104/4)
193. **Vanthemsche (Guy).** *De Belgische overheid en de kartels tijdens het interbellum. Situering en analyse van de wetgeving op de verplichte kartelvorming*, in *BTFG*, 1983/4, p. 851-984. (R 007)
194. **Id.** *De mislukking van een vernieuwde economische politiek in België voor de tweede wereldoorlog: de OREC (Office de Redressement Economique) van 1935 tot 1938*, in *BTNG*, XIII, 1982, 2-3, p. 339-389. (R 002)
- Cfr. 9, 14.

2. Sociaal leven

195. **Boulanger (L.).** *De jongerenwerking van de K.A.J. en V.K.A.J. tijdens het Interbellum. Schoolverlatersactie. Voorkojot(s)ters dienst en beroepskeuze (1925-1940)*, Leuven, KUL, 1984 (Lic. L. Vos).
196. **Bruggen (P.).** *Een nieuwe jeugd voor een nieuwe wereld. De V.K.A.J. van 1927 tot 1939*, Leuven, KUL, 1983, (Lic. L. Vos).

(22) Eveneens verschenen als: *Histoire des finances communales. Troisième partie. De la grande crise des années trente à la deuxième guerre mondiale*, Bruxelles, Crédit Communal de Belgique, 1983, 4e, tabl., 66 p. (B 2104/5)

197. Cardijn. *Un homme, un mouvement. Een mens, een beweging. Handelingen van het Colloquium / Actes du colloque.* Leuven/Louvain-la-Neuve, 18-19/11/1982. Kadoc jaарboek 1982, Leuven, Universitaire Pers/Kadoc, 1983, 8°, bibl., figs., ill., ind., 318 p. (B 2169)
  198. Delbeke (Lutgart). *De Centrale Hogeschool voor Christelijke Arbeiders 1922-1940. Een bijdrage,* Leuven, KUL, 1982 (Lic. L. Preneel).
  199. Delforge (V.). *La Fédération JOCF dans l'arrondissement de Bruxelles (1925-1940),* Louvain-la-Neuve, UCL, 1984 (Lic. R. Aubert).
  200. Desiron (Catherine). *La J.A.C. et la J.A.C.F. de 1929 à 1939,* Louvain-la-Neuve, UCL, 1983 (Lic. R. Aubert).
  201. Falter (Rolf). *Pater Rutten en de proosten van sociale werken (1918-1940),* in *De kracht van een overtuiging. 60 jaar A.C.W. 1921-1981,* (23), p. 81-114. (B 2288)
  202. Ga mijn volk bevrijden. *Het denken van Cardijn.* Zele, Reinaert Uitgaven, 1982, 8°, ill., ind., 288 p. (B 2165)
  203. Gerard (Emanuel). *Het Algemeen Christelijk Werkersverbond, omstreden standsorganisatie (1921-1940) in De kracht van een overtuiging. 60 jaar A.C.W. 1921-1981,* (23), p. 11-59. (B 2288)
  204. Id. *Sociale werken en Katholieke Actie (1914-1952),* in *Het Bisdom Brugge (1559-1984),* (24), p. 515-526. (B 2345)
  205. Janssens (L.). *De Vlaamse Sociale Weken (1926-1939): ontmoetingsplaats en forum van de christelijke arbeidersbeweging,* Leuven, KUL, 1983 (Lic. E. Lamberts). (B 2288)
  206. *De kracht van een overtuiging. 60 jaar A.C.W. 1921-1981,* Onder redactie van E. Gerard, Zele, Reinaert Uitg., 1981, 8°, ann., figs., ill., ind., tabl., 336 p. (B 2288)
  207. Lorge (Marie-Anne). *Histoire de la J.O.C. dans les arrondissements d'Arlon et Virton. 1925-1945,* Louvain-la-Neuve, UCL, 1982 (Lic. Aubert).
  208. Mampuys (Jozef). *Van actiecomité naar K.W.B. Het A.C.W. en het vormingswerk onder de volwassen arbeiders (1935-1945),* in *De kracht van een overtuiging. 60 jaar A.C.W. 1921-1981,* (23), p. 147-189. (B 2288)
  209. Minten (L.). *De stakingen in de Limburgse steenkoolmijnen tijdens het Interbellum,* Leuven, KUL, 1984 (Lic. Preneel).
  210. Osaer (Antoon). *Kanunnik Achiel Loghe en de arbeidersbeweging in West-Vlaanderen,* in *De kracht van een overtuiging. 60 jaar A.C.W. 1921-1981,* (23), p. 115-145. (B 2288)
  211. La pensée de Joseph Cardijn. *Va libérer mon peuple,* Paris/Bruxelles, Editions Ouvrières/Vie Ouvrière, 1982, 12°, bibl., ind., 359 p. (B 2081)
  212. Podevijn (D.). *Een bijdrage tot de geschiedenis van de (V.)K.A.J.-beweging in het verbond Aalst (en Geraardsbergen), 1927-1977,* 3 din., Leuven, KUL, 1983 (Lic. Vos).
  213. Van Agtmaal (Petrus). *De werkloosheid en de houding van de katholieke arbeidersbeweging in de jaren dertig,* Leuven, KUL, 1981 (Lic. Hermans).
  214. Vandamme (Hilde). *De werking in de K.A.J. in functie van haar algemene doelstellingen en vooral in functie van de « verovering van het milieu » (1930-1939),* Leuven, KUL, 1982 (Lic. Hermans).
  215. Vandepitte (Robert). *De harde strijd. Beknopte geschiedenis van het A.C.V. Van Eylembosch tot Cool,* Gent, Het Volk, 1983, 8°, ill., ind., 160 p. (B 2162)
  216. Verhoeven-Malchaire (Bernadette). *La JOCF luxembourgeoise, 1925-1940,* Louvain-la-Neuve, UCL, 1982 (Lic. Aubert).
- Cfr. 18, 24, 36, 46, 121-146.

3. Dagelijks leven en samenleving

217. Bormans (Carine). *Lichaamsverzorging en sanitaire voorzieningen bij de Gentse bevolking (1850-1940),* Gent, RUG, 1984 (Lic. Van Eeno).
218. Boudin (Hugh R.). *Histoire des Unions chrétiennes de Jeunes Gens (Y.M.C.A.) en Belgique,* Flavion-Florennes, Editions le Phare, 1983, 8°, bibl., ill., ind., 474 p. (B 2188)
219. Bruggeman (Kathleen). *De blauwe gidsen (1939-1953). Een historisch pedagogisch onderzoek, hoofdzakelijk gebaseerd op het archief van Y. Vanhaegendoren-Groff,* Leuven, KUL, 1982 (Lic. Hermans).
220. Buyst (Erik). *Bijdrage tot de Antwerpse urbanisatiegeschiedenis. Het verstedelijgingsproces in Deurne tijdens de beide wereldoorlogen,* Leuven, KUL, 1982 (Lic. Van Der Wee).

(23) Cfr. n° 206.

(24) Cfr. n° 71.

221. Coolen (Eric). *De idee van de eenheidsschool in België tussen de twee wereldoorlogen*, Leuven, KUL, 1981 (Lic. De Vroede).
222. Courtois (Luc). *L'admission des jeunes filles à l'Université de Louvain (1873-1939)*, Louvain-la-Neuve, UCL, 1983 (Lic. Aubert).
223. Daneels (Augustin). *Een halve eeuw (1930-1980). Herinneringen en Belevenissen in het Geraardsbergse, Politiek-Kultuur-Sport*, (Geraardsbergen), sn, (1983), 8°, ill., ind., tabl., 292 p. (B 2430)
224. De Decker (Annie). *De houding van de kristelijke arbeidersvrouwengilden tegenover vrouwendarbeid, 1920-1940*, Leuven, KUL, 1982 (Lic. Wils).
225. Delvaux (Béatrice). *Naissance et développement d'un pèlerinage; le cas de Beauraing (1932-1949)*, Louvain-la-Neuve, UCL, 1981 (Lic. Pirotte).
226. De Mulder (Dirk). *De visie van het Verdinaso (1930-1940) ten opzichte van sociaal onaangepast gedrag*, Leuven, KUL, 1982.
227. De Neef (M.). *Meisjesstudenten te Leuven tussen de beide wereldoorlogen. Een socio-kulturele studie van de eerste generaties vrouwelijke studenten aan de Katholieke Universiteit te Leuven 1920-1940*, Leuven, KUL, 1983 (Lic. De Schryver).
228. Denuit (Désiré). *Comment vivait la Belgique sous Léopold III*, in *Le Soir Illustré*, 13/X/1983. (K 916)
229. Dhaene (L.). *De katolieke offensiefbeweging in Vlaanderen (1933-1939)*, Leuven, KUL, 1984 (Lic. Lamberts).
230. Gaisse (Christine). *L'Action Catholique des Hommes 1925-1947*, Louvain-la-Neuve, UCL, 1981 (Lic. Aubert).
231. Goffin (B.). *Hoboken tijdens het Interbellum. Een studie over de kwantitatieve en kwalitatieve nieuwbouw en een overzicht van de realisaties van de gemeentelijke NMGW (1919-1939)*, Leuven, KUL, 1984 (Lic. Van Der Wee).
232. Hendrikx (Martine). *Analyse van de repertoriumpervolging van de K.V.O. te Antwerpen, 1900-1950*, Gent, RUG, 1982 (Lic. Van Eenoo).
233. Henoumont (René). *Café liégeois (Récit)*, Paris, Editions A.C.E., 1984, 8°, facs., ill., ind., 270 p. (B 2446)
234. Mampuys (Maria). *De Bond van Grote en van Jonge Gezinnen. Het sociaal-agogische vormingswerk 1920-1940*, Leuven, KUL, 1981 (Lic. Hermans).
235. Scholliers (Peter). *De koopkracht tijdens het interbellum (lonen, prijzen, prijsindex en loonindexering)*, Brussel, VUB, 1984, 3 vol.
236. Id. *Lonen in het metaalbedrijf n.v. Fabricable, 1917-1945*, Brussel, Centrum voor Hedendaagse Geschiedenis, 1983, 8°, ind., tabl., 321 p. (B 2491)
237. Id. *Loonlijsten van de Brusselse Arbeidsbeurs, 1922-1939*, Brussel, VUB, 1979, 8°, ind., tabl., 70 p. (B 2496)
238. Id. m.m.v. An Grauwels. *Regionale verschillen tussen consumptiepatronen tijdens het interbellum. Een methodologische verkenning*, in *BTFG, LX-1982-2*, p. 312-338. (R 007)
239. Van Cauwenbergh (George). *Het Antwerpen van toen. Het verhaal van een stad tussen twee oorlogen toen alles anders was*, Brugge, Uitg. Marc Van de Wiele, 1983, 4°, ill., 162 p. (B 2431)
240. Van den Eeckhout (Patricia) — Scholliers (Peter). *De Brusselse huishuren: 1800-1940*, Brussel, VUB, 1979, 8°, ind., tabl., 140 p. (B 2497)
241. Van Garsse (Leo). *De Eucharistische Kruistocht in Vlaanderen (1920-1945). Beschrijving en analyse van een kwart-eeuw zedelijk-godsdienstige vorming*, Leuven, KUL, 1982 (Lic. Hermans).
242. Van Hoorick (Annie). *Vormingswerk voor vrouwen in het Interbellum. Visie en invloed van K.A.V. en S.V.V. ten aanzien van de positie van de vrouw in het productieproces en de huishoudelijke arbeid*, Leuven, KUL, 1982.
243. Van Hoye (D.). *Historische schets van het Hoger Instituut voor Lichamelijke Opvoeding te Gent in de periode van 1908 tot 1940*, Gent, RUG, 1982 (Lic. Laporte).
244. Vanroelen (Jenny). *Le Droit Humain. Gemengde Internationale Orde in België 1911-1940*, in *Woordenboek van Belgische en Nederlandse Vrijdenkers. II*, (2^e), p. 41-63. (B 2146)
245. Vermeylen (Karine). *Moeder- en kinderzorg in het Nationaal Werk voor Kinderwelzijn (1919-1940). Een historisch-pedagogische verkenning*, Leuven, KUL, 1982 (Lic. Hermans).
246. Vijftig jaar zondag. *Een verhaal over de chiro van vroeger naar nu*. Antwerpen, Chirojeugd Vlaanderen, 1984, 4°, ill., ind., tabl., 128 p. (B 2366)

(25) Brussel, Vrije Universiteit Brussel — Centrum voor de studie van de verlichting en van het vrije denken, 1982, 8°, bibl., ind., XVII + 217 p.

247. **Vinck (Alex).** *Boom tussen de twee wereldoorlogen*, Boom, Eigen uitgave, 1975, 8°, bibl., ill., ind., 126 p.
 (B 2087)
 Cfr. 58.

4. Immigranten

248. **Caestecker (Frank).** *Het vreemdelingenbeleid in de tussenoorlogse periode, 1922-1939*, in *BTNG*, 1984, 3-4, p. 461-486.
 (R 002)
 249. **Id.** *Het vreemdelingenbeleid in de tussenoorlogse periode, 1922-1937. Een onderzoek naar de belangen achter het racisme*, Gent, RUG, 1983, 4°, ann., bibl., facs., ind., IX + 290 p. (Lic.).
 (TH 217)
 250. **Gotovitch (José).** *L'antisémitisme en Belgique*, in *La Revue Nouvelle*, X/1983, p. 291-296.
 (K 1075)
 251. **Hermans (Louis).** *Schoon Herenhuis met Hof te Koop* (Roman), Antwerpen/Amsterdam, Uitg. De Vries-Brouwers, 1983, 8°, 128 p.
 (B 2220)
 252. **Morelli (Anne).** *Les diplomates italiens en Belgique et la « question juive », 1938-1943*, Bruxelles, Institut d'histoire du judaïsme Martin Buber, 1982, 4°, ann., bibl., ind., 71 p.
 (TH 203)
 253. **Id.** *Les diplomates italiens en Belgique et la « question juive », 1938-1943*, in *Bulletin de l'Institut historique belge de Rome*, LIII-LIV, 1983-1984, p. 357-407.
 (B 2460/14)
 254. **Id.** *La politisation des émigrés italiens en Belgique dans l'entre-deux-guerres*, in *Aspects des relations de la Belgique, du Grand-Duché de Luxembourg et des Pays-Bas avec l'Italie : 1925-1940*, (26), p. 155-166.
 (B 2189)
 255. **Id.** *Le rôle des émigrés italiens dans les partis politiques belges de l'entre-deux-guerres*, in *Risorgimento*, 1983, 1-2, p. 101-108.
 (R 1314)
 256. **Id.** *Les sympathies politiques des missionnaires catholiques italiens envoyés en Belgique pendant le « Ventennio » fasciste*, in CAMBIER (Guy) (Ed.), *Problèmes d'histoire du Christianisme*, (27), p. 209-223.
 (B 2199)
 257. **Pfæfflin (Friedrich).** *Améry. Unterwegs nach Oudenaarde*, Stuttgart — Bad Cannstatt, Deutsche Schillergesellschaft Marbach, 1982, 8°, ill., 79 p.
 (B 2074/4)
 258. **Schreiber (Jean-Philippe).** *Les juifs de Belgique face à la montée de l'antisémitisme nazi (1933-1939)*, Bruxelles, ULB, 4°, ann., bibl., 210 + 32 p. (Lic.).
 (TH 254)
 259. **Stengers (Jean).** *Emigration et immigration en Belgique au XIXe et au XXe siècles*, Bruxelles, Académie Royale des Sciences d'Outre-Mer, 1978, 8°, bibl., ind., tabl., 106 p.
 (B 2283)
 260. **Wolfs (Ingrid).** *De houding van het « Vlaams Nationaal Verbond » ten aanzien van de Joden (1933-1940)*, Brussel, VUB, 1982, 4°, ann., bibl., ill., ind., tabl., XVII + 164 p. (Lic.).
 (TH 194)

E. PUBLIEKE OPINIE EN MEDIA

261. **Amourette (Jean-Paul).** *Openbare bibliotheken en volksopvoeding in België. Visies en beleidsmaatregelen. 1921-1940*, Leuven, KUL, 1981 (Lic. Hermans).
 262. **Boigelot (Françoise).** « Les Bonnes Soirées ». *Un hebdomadaire de lecture d'inspiration catholique, 1922-1949*, Louvain-la-Neuve, UCL, 1983 (Lic. Pirotte).
 263. **Casaeri (Raf).** *De Belgische radio-omroep en het oplossen van de oorlogssituatie (1939-1947)*, in *BTNG*, 1984, 3-4, p. 487-510.
 (R 002)
 264. **Claes (Ernest).** *Tussen twee wereldoorlogen... Journalistieke beschouwingen tussen 1918 en 1938*, Aartselaar, Vlaams Boekenfonds, 1984, 8°, ill., ind., 245 p.
 (B 2448)
 265. **Clara (Alain).** *La presse d'action wallonne. (1918-1940)*, Liège, ULG, 1981, 4°, bibl., ind., 250 p. (Lic.).
 (TH 202)
 266. **Coninx (Els).** *Spenglers kultur- en geschiedenisopvatting. Receptie in België en Nederland, 1919-1939*, Leuven, KUL, 1982 (Lic. De Schryver).
 267. **Demoulin (Robert).** *La presse liégeoise et la politique italienne du 25 septembre 1937 à la signature du Pacte d'Acier du 22 mai 1939*, in *Aspects des relations de la Belgique, du Grand-Duché de Luxembourg et des Pays-Bas avec l'Italie : 1925-1940*, (28), p. 125-151.
 (B 2189)

(26) Cfr. noot 4.

(27) Bruxelles, Editions de l'Université de Bruxelles, 1980, 8°, cart., ill., ind., 236 p.

(28) Cfr. noot 4.

268. **Durnez (Gaston).** *Anti-oorlog, neutralisme en ... Sportwereld in de jaren Dertig. De vredesdroom van Paul de Mont*, in DS, 22/VIII/1983. (K 899)
269. **Galhaut (Pascale).** *La menace de guerre en 1938 à travers la presse liégeoise*, Liège, ULg, 1981, 4°, ann., bibl., ill., ind., X + 175 p. (Lic.). (TH 234)
270. **Geysen (Marie-Louise).** *De katholieke filmactie in België (1920-1940)*, Gent, RUG, 1983 (Lic. Van Eenoo).
271. **Luthers (Thierry).** *Les postes privés de radio à Liège et à Verviers de 1925 à 1940*, Liège, ULg, 1983 (Lic. Gerin).
272. **Messiaen (Jean-Jacques).** *La presse liégeoise et la neutralité belge pendant la drôle de guerre. (23 août 1939 - 10 mai 1940)*, Liège, ULg, 1979, 4°, ann., bibl., ill., ind., 303 p. (Lic.). (TH 236)
273. **Morelli (Anne).** *Les émigrés italiens vus par la presse belge de 1922 à 1945*, in *Stéréotypes nationaux et préjugés raciaux aux XIXe et XXe siècles*, (29), p. 43-55. (B 2046)
274. **Roosen (Charles).** *Een bijdrage tot de studie van de openbare mening: de houding van de Belgische pers tegenover het experiment-Blum (1931-1937). De reakties in Het Volk, De Standaard, Vooruit, Le Peuple, La Flandre libérale en Het Laatste Nieuws tegen de Belgische politieke en sociale achtergrond*, Gent, RUG, 1982, 3 vol. (Lic. Van Eenoo).
275. **Saerens (Lieven).** *De houding van de Belgische publieke opinie tegenover Joden in de jaren vóór Wereldoorlog II. De Gazet van Antwerpen tijdens de periode 1933-1940*, Leuven, KUL, 1983, 4°, bibl., ill., ind., IV + 294 + 146 p. (TH 225)
276. **Salesse (Pascale).** *La presse féminine catholique et socialiste de langue française en Belgique de 1919-1939*, Bruxelles, ULB, 1983 (Lic. Stengers).
277. **Van Haver (Griet).** *Katolieken in Vlaanderen en hun pers en het Italiaanse fascisme (1929-1940)*, in *Aspects des relations de la Belgique, du Grand-Duché de Luxembourg et des Pays-Bas avec l'Italie : 1925-1940*, (29), p. 95-123. (B 2189)
278. **Verfaillie (Jean).** *La presse belge face à la neutralité du pays durant la drôle de guerre (septembre 1939 - mai 1940)*, Louvain-la-Neuve, UCL, 1984 (Lic. Haag).
279. **Verstraete (Lieven).** *Beeldvorming over modern expansionisme: de organisatie van koloniale, maritieme en missionaire propaganda te Brugge, 1908-1939*, Gent, RUG, 1984 (Lic. Van Eenoo).
280. **Willekens (Em.) — Decorte (Bert).** *Schrijvenderwijs. Een documentatie. Vijfenzeventig jaar Vereniging van Vlaamse Letterkundigen 1907-1982*, Antwerpen, VVL/Stoethoudt, 1982, 4°, ill., 332 p. (B 2107)
- Cfr. 31-37, 113, 132, 148, 149.

(29) Sous la direction de Jean PIROTTE, Louvain-la-Neuve/Leuven, Collège Erasme — Editions Nauwelaerts, 1982, 8°, ill., ind., 165 p.

(30) Cfr. n° 4.

II. DE ACHTTIENDAAGSE VELDTOCHT

A. MILITAIRE GEBEURTENISSEN

281. **Bernard (Henri).** *Panorama d'une défaite. Bataille de Belgique-Dunkerque 10 mai - 4 juin 1940*, Paris-Gembloux, Editions Duculot, 1984, 8°, cart., ill., ind., 183 p. (B 2404)
282. **Bikar (André).** *La campagne de mai 1940 en Belgique. Bruxelles, Ville ouverte?*, in *RBHM*, IX/1983, p. 267-279. (R 017)
283. **Id.** *Les détachements de découverte du 12e Cuirassiers français, de la 3e Division Légère Mécanique, en Belgique, les 10, 11 et 12 mai 1940*, in *RBHM*, XII/1983, p. 359-380. (R 017)
284. **Id.** *Histoire de l'artillerie lourde sur voie ferrée de l'armée belge (1916-1940)*, in *RBHM*, III/1982, p. 505-528; VI/1982, p. 591-612; IX/1982, p. 682 + cart. (R 017)
285. **Id.** *Le soir du 17 mai 1940, un détachement avancé de la 14e division d'infanterie allemande arrive sur la Grand'Place de Bruxelles*, in *RBHM*, XII/1982. (R 017)
286. **Clio.** *La grande aventure militaire des Belges XII. Dix-huit jours en enfer*, in *PP?*, 15/IV/1982. (K 796)
287. **Court historique de la campagne de la 3e compagnie du 3e Chasseurs Ardennais mai 1940**, in *Le Combattant 1940-1945*, X-XI/1982, p. 6-8. (R 036)
288. **Genotte (P.).** *Le 11e Régiment de Dragons portés dans les combats sur la position de couverture. Bataille de la Petite Gette 10 mai - 13 mai 1940, Orp-Jauche*, Syndicat d'Initiative, 1982, 4°, bibl., cart., ill., ind., 71 p. (B 2135)
289. **Gerard (Jo) — Gerard (Hervé) — Rens (Gustave).** *Se battre pour la Belgique. 1940-1945*, Bruxelles, Editions J.M. Collet, 1984, 8°, ind., 440 p. (B 2307)
290. **Geschiedenis van het 2de Regiment Lansiers**, s.l., s.n., s.d., 4°, ill., ind., 35 p. (B 2185/12)
291. **Grensfietsseenheden Maaseik-Kaulille 1934-1940**, s.l., J.P.M. Cuyvers, (1982), 4°, cart., facs., ill., 40 p. (B 2036/12)
292. **Hautecler (Georges).** *La 2e division de chasseurs ardennais depuis son origine jusqu'au 22 mai 1940*, in *Le Chasseur Ardennais*, 1982/1-3. (R 046)
293. **Hurard (Yves).** *Dans les casemates et les galeries du Fort d'Embourg, le musée de l'ancienne position fortifiée de Liège. Un témoignage concret de la lutte héroïque des combattants de 1914 à 1940*, in *Le Jour*, 8/VIII/1983. (K 901)
294. **Jacobs (Marc).** *Du 10 au 28 mai 1940. Dix-huit jours pour faire plus de 100.000 prisonniers. Il était soldat parmi d'autres. Henri Carette (de Basècles) raconte...*, in *Nord-Eclair*, 23/V/1983. (K 897)
295. **Keuckeleire (Alfred).** *Het Belgisch Hoofdkwartier te St.-Andries-Brugge (mei 1940)*, in *Het Brugs Ommeland*, 1983/1, p. 31-33. (B 2185/8)
296. **Libotton (Jos).** *De Heldhaftige dood van twee landgenoten in Holsbeek op 15 mei 1940*, in *Memo*, VIII/1982. (K 888)
297. **Massart (Col. B.E.M.).** *Historique du 13e de Ligne 1918-1980 et des unités issues en 1939-1940*, (Bruxelles, Centre de Documentation Historique des Forces armées belges, 1982, 8°, bibl., cart., ill., ind., tabl., 390 p. (B 2159)
298. **Papeleux (Léon).** *De la campagne des 18 jours au camp de Miranda*, in *La Vie Wallonne*, Tome LVII, 3me et 4me trimestres 1983, p. 151-166. (R 027)
299. **Remy.** *De la Norvège aux Flandres. « Chronique d'une guerre perdue » (IV)*, Paris, Ed. France-Empire, 1981, 8°, ind., 217 p. (B 1997)
300. **Roba (Jean-Louis).** *L'avance allemande dans la région de Charleroi. On n'oublie pas ces huit jours de Mai 1940... (Du 10 au 18) (I-VIII)*, in *LR*, 13-25/V/1983. (K 910)
301. **Id. — Léotard (J.).** *La région de Walcourt-Beaumont pendant la seconde guerre mondiale. Tome I: 1940-1941* Walcourt, Cercle d'Histoire de l'Entité, 1984, 8°, ann., bibl., cart., facs., ill., ind., tabl., 315 p. (B 2282)
302. **Sarton (J.-J.).** *Les combats de Jauche. Récits des combats soutenus à Jauche les 12 et 13 mai 1940 par le 1er Cuirassiers français*, (Jauche, Impr. Melard, 1984), 8°, bibl., cart., ill., ind., 107 p. (B 2294)
303. **Schalich (Günter).** *Eben-Emael. Teil I*, in *IBA-Sonderheft 7*, 15/X/1984, 8°, cart., ill., ind., tabl., 75 p. (B 2350/17)
304. **Souris (Christian).** *Souvenirs. 1940 : les conscrits d'Eben-Emael*, in *PP?*, 22/IV/1982. (K 789)
305. **Tancremont : le fort qui ne voulait pas se rendre**, in *Le Courrier*, 21/V/1984. (K 965)
306. **Verbeke (Roger V.).** *Van de Leie tot Passendale 24-28 mei 1940*, in « Iepers Kwartier », 10de jg. (1974), nr. 1, ann., cart., ill., ind., tabl., 54 p. (K 2350/22)
307. **Vindevogel (Valère).** *Ooigem/Lys. Avant, pendant et après la deuxième guerre mondiale*, Verviers, Royale Fraternelle Nationale des Anciens Combattants des 1er et 21me (1914-1918) et 1er, 25, 31 et 51me (1940-1945) de Ligne, (1984), 8°, cart., ill., ind., 60 p. (B 2350/7)

307bis. **Walhain (Pol).** Il y a 43 ans, déjà. Souvenez-vous-en! 10 mai 1940, in *Les Echos de Comblain*, V-VI/1983. (K 1076)

— *De oorlog in de lucht*

- 308. **Daems (J.).** *De Belgische militaire vliegtuigen in 1940*, Brussel, KMS, 1981 (Lic.).
- 309. **Seuntjens (S.).** *Het Belgisch jachtvliegwezen in 1940*, Brussel, KMS, 1981 (Lic.).
- 310. **Van de Rul (Marcel A.).** *Les insignes d'escadrille de l'Aviation militaire belge. Le 3me Régiment d'Aéronautique belge*, in *Le Combattant 1940-1945*, VIII-IX/1983, p. 1-22. (R 036)

- 311. **Van de Vylem.** *Het Belgische observatievliegwezen in 1940*, Brussel, KMS, 1981 (Lic.).
- 312. **Verdeyen (D.).** *De Belgische bommenwerpers in 1940. Oprichting en evolutie voor de tweede wereldoorlog, organisatie en materieel, deelname aan de operaties in 1940 en hun weerslag op de oorlogsgebeurtenissen*, Brussel, KMS, 1981 (Lic.).
- 313. **Wilmet (Bob).** *Les carnets de Bob Wilmet. Le journal d'un pilote de la 6/III/2Aé en mai 1940*, in *Aéro*, IV-V/1983, p. 12-17. (K 920)

— *Evacuatie van de Geallieerden*

- 314. **Eygenraam (Paul).** *La participation belge à l'évacuation du 2me Corps Expéditionnaire britannique*, in *Se battré pour la Belgique. 1940-1945* (31), p. 239-245. (B 2307)

B. KONING EN REGERING

- 315. **Dumon (F.).** *Over enkele grondwettelijke problemen, gerekend tijdens de tweede wereldoorlog*, in *Mededelingen van de Koninklijke Academie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten van België*, Klasse der Letteren, Nr. 2-1983, p. 1-48. (B 2277)
- 316. **d'Ydewalle (Pierre).** *Wijnendale, samedi 25 mai 1940 : un Roi et ses ministres. — I. Par un matin ensoleillé. — II. Un silence qui en dit long. — III. Une situation désespérée. — IV. Une accumulation de désaccords. — V. Une tragédie cornélienne*, in *LB*, 12-17/I/1983. (K 843)
- 317. **Fayat (Hendrik).** *Leopold III en de regering* (32), in *Socialistische Standpunten*, 1981/4, p. 219-229.
- 318. *Het Historische telefoonje van ex-koningin Marie-José. Een Duitse dubbelagent in het Vaticaan. Dag en uur — 10 mei 1940 van Hitlers inval in België. Toen belde de Italiaanse kroonprinses het dramatisch nieuws naar haar broer, koning Leopold III*, in *De Post*, 16/X/1983. (K 915)
- 319. **Keyes (Roger).** *Outrageous Fortune. The Tragedy of Leopold III of the Belgians. 1901-1941*, London, Secker & Warburg, 1984, 8e, ann., bibl., cart., facs., ill., ind., XV + 521 p. (B 2344)
- 320. **Remy.** *The eighteenth Day. The Tragedy of King Leopold III of Belgium*. Los Angeles, Gateway Publ., 1978, 8e, ann., cart., ind., 348 p. (B 2314)
- 321. **Vanwelkenhuyzen (Jean).** *Le Haut Commandement belge et les Alliés en 1914-1918 et en mai 1940* (33), in *RBHM*, III/1983, p. 1-45. (B 2151/6 - R 017)
- 322. **Id.** *Regards nouveaux sur mai 1940*, in *Se battré pour la Belgique. 1940-1945* (34), p. 11-36. (B 2307)
- 323. **Verbruggen (Jan-Frans).** *L'attitude du commandement belge pendant la campagne de mai 1940*, in *Forces armées et systèmes d'Alliances* (35), Vol. II, p. 787-798. (7205)

C. BURGERBEVOLKING

1. Vlucht

- 324. **B. (J.P.).** *L'exode des Ardents*, in *Le Feu. Bulletin des Anciens des Ardents de Saint-Michel*, V/1983, p. 10-11; VIII/1983, p. 10-11; XII/1983, p. 10-11. (K 952)
- 325. **Beckers (Jos.).** *Propos et souvenances. Chroniques des temps de braise et des temps de miel*, Verviers, chez l'auteur, 1983, 4e, ind., 106 p. (B 2273)

(31) Cfr n° 289.

(32) A paru également en français : *Léopold III et le gouvernement*, in *Socialisme*, V-VI/1981, p. 263-274.

(33) Première édition in *Forces armées et systèmes d'Alliances. Colloque international d'histoire militaire et d'études de défense nationale. Montpellier, 2-6 septembre 1981*, Paris, Fondation pour les études de Défense nationale, 1983, 8e, 3 vol. L'article dans le Vol. II, p. 637-671. (7205)

(34) Cfr. n° 289.

326. « Ceux qui se souviennent ». *Péripéties du voyage d'une colonne d'évacuation de Corbais, du 13 mai au 4 juin 1940, récit réalisé par M. E Bourguignon, instituteur à l'époque à Corbais*, in *Le Publicateur*, 29/IX-29/XII/1984. (K 1153)
327. Denet (Pierre). *Mai 1940. Les jeunes de la réserve de recrutement se sont-ils réellement rendus aux ordres des autorités?*, in *Memo*, 9/83, p. 26-28. (R 1075)
328. De Pillecyn (Jef). *In de mist*, Zellik/Hilversum, Kofschip-Kring, 1983, 8°, 140 p. (B 2268)
329. Dethier (René). *Mai-août 1940. Les pérégrinations de l'armée belge en France. Souvenirs d'un milicien hutois*, in *Annales du Cercle Hutois des Sciences et Beaux-Arts*, Tome XXXVIII-1984, p. 133-199. (B 2451)
330. Vandromme (Pol). *Un été acide*, Bruxelles, Marc Laudelout, 1983, 8°, ind., 148 p. (B 2154)
331. Van Praet (Flor). *1940 — Die van 16 tot 35...*, in *De Vos*, 4/V-21/XIV/1984. (R 2037)
332. Vanwelkenhuyzen (Jean) — Dumont (Jacques). *1940. Le grand exode*, Paris-Gembloux, Ed. Duculot, 1983, 8°, ann., ind., 335 p. (B 2215)
333. Waegeman (Omar). *Vlucht naar het vuur*, Weelde, Uitg. Ten Berge, 1983, 8°, 108 p. (B 2289)

2. Bombardements

334. Bonnet (Raymond). *Le calvaire d'une petite ville. Tournai durant la guerre 40-45*, Tournai, chez l'auteur, 1984, 8°, ill., ind., 93 p. (B 2295)
335. Gahidé (Y.). *Tournai sous les bombes. 1940-1945*, Tournai, Société Royale d'Histoire et d'Archéologie, 1984, 4°, ann., bibl., ill., ind., tabl., 222 p. (B 2286)
336. *Pays de Namur 40-45. Quelques récits de la période 1940-1945 dans la province de Namur*, Namur, Cercle « Pays de Namur » Institut St. Louis, 1982, 8°, ill., 121 p. (B 2036/10)
337. Tellier (Jean-Louis). *Dans un article inédit, un journaliste namurois racontait les bombardements de mai 1940*, in *Vers l'Avenir*, 16/VIII/1982. (K 815)
338. Van Regenmoortel (Lode). *De oude toren*, in *Salvator. Kessels driemaandelijks kultureel tijdschrift*, IX/1974, p. 11-14. (K 1059)

3. Wegvoeringen

339. de Wailly (Henri). *Le coup de faux. L'assassinat d'une ville. Abbeville 1940*, Paris, Ed. Copernic, 1980, 8°, ann., bibl., cart., ill., ind., 255 p. (7029)
340. *Het dodenkonvooi naar Abbeville. Het historisch gruwelverhaal van de Belgische Staatsveiligheid*, in *De Post*, 21/VIII/1983. (K 900)
341. Vlaemynck (Carlos H.). *Naar Engeland gedeporteerd. Vlaamse geïnterneerden op het eiland Man. 1940-1945*, Antwerpen/Amsterdam, De Nederlandsche Boekhandel, 1984, 8°, cart., ill., ind., 80 p. (B 2244)

III. DE BELGISCHE REGERING MET DE GEALLIEERDEN (28.V.1940-1.IX.1944)

A. DE REGERING

342. **Beyens (Antoine).** *Deux gouvernements belges en exil. Le Havre-Londres*, in RG, VIII-IX/1984, p. 53-69. (R 923)
343. **Deckers (V.).** *De plannen voor de na-oorlogse periode opgebouwd door de staten betrokken bij de oorlog in Europa 41-45. Het geval België*, Brussel, KMS, 1983, 4°, ann., bibl., ind., tabl., XI + 83 p. + ann. (Lic.). (TH 223)
344. **De Hertogh (Ingrid).** *Persstudie : Onafhankelijk België (1940-1944). De tweede wereldoorlog bekeken door de Belgen te Londen*, Leuven, KUL, 1982, 4°, ann., bibl., ind., tabl., 160 p. (Lic.). (TH 190)
345. **Gijzen (Marnix).** *De loopgraven van Fifth Avenue. De oorlogsjaren in New York* (2), Amsterdam, Meulenhoff, 1980, 8°, ill., 103 p. (B 2105)
346. **Helmreich (J.E.).** *The uranium negotiations of 1944*, in *Bijdragen over Belgisch-Congo tijdens de Tweede Wereldoorlog*, (2), p. 263-283. (B 2300)
347. **Kersten (Albert E.).** *Nederland en België in Londen, 1940-1944. Werken aan de na-oorlogse betrekkingen*, in *Colloquium over de geschiedenis van de Belgisch-Nederlandse betrekkingen tussen 1815 en 1945. Acta* (2), p. 495-520. (B 2042)
348. **Reynebeau (Marc) — Sayer (Ian).** *Op jacht naar de schat*, in Knack, 29/II/1984. (K 1226)
349. **Id.** *Wie eerst komt, eerst maalt*, in Knack, 14/III/1984. (K 1226)
350. **Segers (Carlo G.).** *Nordic kwam niet. De koningskwestie vanop het Londense Balkon*. (2). *De geest van Astrid klaagde : « De Koning bedroog ons allen »*, in De Post, 16-23/V/1982. (K 792)
351. **Van Eenoo (Romain).** *België in de internationale politiek 1940-1944*, in *Algemene Geschiedenis der Nederlanden. Nieuwste Tijd* (2), p. 14-19. (LJ 2/2)
352. **Willame (J.-C.).** *Le Congo dans la guerre : La coopération économique belgo-alliée de 1940 à 1944*, in *Le Congo Belge durant la Seconde Guerre Mondiale. Recueil d'études*, (2), p. 213-252. (B 2300)

B. OORLOGSINSPANNINGEN

1. Militaire inspanningen

a. Brigade Piron

353. **De Wulf (Herman).** *De kleine Belg in de grote oorlog. — 16 ... van overal ter wereld werden Belgen naar Londen geroepen. Samen spraken zij niet minder dan 33 talen...*, in HLN, 4/III/1983.
354. **De Wulf (Herman).** *Brigade Piron wou meer dan ze mocht. De samenhorigheid, dat was het mooiste*, in DNG, 26/VIII/1984. (K 1144)
355. **Eylenbosch (Philippe).** *L'incroyable odyssée d'un combattant walcourien, du 2e Alpins aux groupes de choc de la Brigade Piron (1) I - Après les Pyrénées, le cauchemar des chiourmes espagnoles. III. - Sur les berges de Seine les cadavres s'amoncelaient. IV. - Face aux élites « para » des régiments Grasmehl et Hardegg*, in LNG, 13-15/X/1983. (K 889)
356. **Segers (Carlo).** *De muiterij van de Veertien (1). De Britten wreven zich de ogen uit en beschuldigden de Belgische militaire rechters van « Nazi-Praktijken » in Engeland. Generaal Strijdonck smeekte vanuit het Belgisch « janboekamp » in Tenby : « Stuur me geen recruten meer. Ik heb geen uniformen of geweren voor ze, alleen maar... gymschoentjes ». De Britten spotten in mei 1940 : « De Belgen in Londen vormen alleen maar een operettegezelschap ». De meeste dienstplichtige Belgische militairen, die in Engeland waren beland, wilden net als koning Leopold en hun in Frankrijk rondtolende regering — stoppen met oorlogvoeren... (2). Londen in Last. Eindelijk het ware verhaal over een dramatische « opstand » van Belgische militairen tegen hun politieke leiders midden in de oorlog. Een Belgisch officier rukt een Russische vlag van de muur*, in De Post, 8-15/V/1983. (K 855)

(35) Gedeeltelijk, en in enigszins andere vorm, verschenen in Dietsche Warande & Belfort, mei en december 1979.

(36) Brussel, Koninklijke Academie voor Overzeese Wetenschappen, 1983, 8°, ann., ill., ind., tabl., 623 p.

(37) Gent, (Erasmus), 1982, 8°, 520 p.

(38) Haarlem, Fibula-Van Dishoeck, 1982, 4°, bibl., ill., ind., 493 p.

(39) Cfr. voetnoot 3.

357. **Weber (Guy).** *Les Belges et la Légion étrangère*, Bruxelles, Ed. Louis Musin, 1984, 8°, bibl., cart., ill., ind., 175 p. (B 2410)
358. **Id.** *De vergeten mannen van de Brigade Piron*, s.l., VVHDKM, 1982, 8°, cart., facs., ill., tabl., 271 p. (B 2025)

b. Para's en Commando's

359. **Blondeel (E.).** *Emile Debefve ou la grande épopée des SAS*, in *Se battre pour la Belgique. 1940-1945* (40), p. 329-372. (B 2307)
360. **Deheusche (Willy).** *Seconde guerre mondiale. Recueil des sauts effectués par les parachutistes belges à l'entraînement et en opérations*, Malines, W. Deheusche, 1982, 8°, ill., tabl., 77 p. (B 2074/6)
361. **Eygenraam (Paul).** *La présence belge lors du raid anglo-canadien à Dieppe*, in *Se battre pour la Belgique. 1940-1945* (40), p. 247-250. (B 2307)
362. **Marnegie (Paul-Marie).** *le 13 janvier 1942 à Altringham (G.B.), naissance de nos paras. Deux Anversois dans le première huitaine*, in *La Semaine d'Anvers*, 8/VII 1982. (K 767)
363. **Segers (Carlo G.).** *Operation Hardtack 26. Steekproeven vóór D-Day*, in *Sirene*, VI-VII/1984, p. 25-28. (R 1043 - K 972)
364. **Id.** *Op zoek naar een slagveld.. De woelige geschiedenis van de eerste Belgische « Groene Baretten »*. Het begon allemaal met een levensgrote muiterij in Engeland. « Killen, desnoods met gangstermethoden ». 2. Eerste front, eerste doden. Van de zwarte markt in Algiers naar een witte Kerst in Italië. Als een duivel verwenst maar aan het front als een vader aanbeden. 3. Na bloedige bruggehoofdacties aan de boemel in Napels en twee maand lang avonturieren bij de rode Joegoslavische partisane. Wij hielpen Tito in het zadel. Onze opdracht luidde : « Knokken zoveel je wilt, maar handen thuis van de partisanendames ». Wij dobbelden om een gouden kans mee te mogen varen als piraten tegen de Duitse « Zilvervloot ». 4. Krijgsbuit : één Franse visser. De operette « Operation Rumford » naar het eiland Yeu... Maar wij hadden intussen de echte invasie wel mooi gemist... 5. Te laat voor de grote invasie en pas een maand na de bevrijding, maar toch nog éénmaal in bloedige actie : Victorie op het verdrunken Walcheren. Het hart klopte ons in de keel : het eiland kwam nauwelijks dichterbij en de Duitse kustbatterijen waren blijkbaar niet tot zwijgen gebracht... De Zeeuwse bevolking heeft zelf stevig meegeholpen aan de bevrijding door meteen partij te kiezen voor de gelande commando's... Maar een gedenkteken voor de Belgische Commando's ontbreekt nog altijd op Belgische bodem (41), in *De Post*, 15/VIII-12/IX/1982. (K 812)
365. **Id.** *Wij waren voorlopers van de Nato*, in *De Post*, 15/VIII-12/IX/1982. (K 962)
366. **Temmerman (Jean).** *Acrobates sans importance*, (Grace-Hollogne, Videoproduction, 1984), 8°, ann., cart., ill., ind., 221 p. (B 2312)
367. **Van Roy (Louis).** *Belgische para's doen wat regering te Londen verbiedt*, in *NB*, 3/VIII/1984. (K 1133)

c. In de lucht

368. **Decobeck (Régis).** *Pilote de Typhoon* (Manu Geerts) in *Aéro-Magazine*, XI-XII/1982, p. 10-19. (R 1510 - K 920)
369. **Demoulin (Charles).** *Mes oiseaux de feux*, Paris, Julliard, 1982, 8°, ann., ind., tabl., 346 p. (B 2094)
370. **De Schuyteneer (Hugo).** *Godelieve Feyten : « Repressiekruis voor twee oorlogshelden »*, in *Wij*, 30/XII/1982. (K 842)
371. **Destrebecq (Guy).** *Flight Lieutenant Henri Picard*, in *Aéro-Magazine*, I-II/1983, p. 51-52. (R 1510 - K 920)
372. **Id.** *Lieutenant Charles Coffin*, in *Aéro-Magazine*, IV-V/1983, p. 51-52. (R 1510 - K 920)
373. **Id.** *Pilot Officer Jacques Philippart*, in *Aéro-Magazine*, XI-XXI/1983, p. 47-48. (R 1510-K 920)
374. **Id.** *Squadron Leader Charles Roman, D.S.O., D.F.C.*, in *Aéro-Magazine*, VIII-X/1983, p. 51-52. (R 1510 - K 920)
375. **Dewandre (R.).** *Londres aller-retour*, in *Se battre pour la Belgique. 1940-1945*, (40), p. 77-105. (B 2307)

(40) Cfr. n° 289.

(41) Verscheen eveneens in Franse versie als: *Une aventure passionnante de la deuxième guerre mondiale. Les Belges qui ont été il y a 40 ans les premiers bérrets verts*, in *Le Soir Illustré*, 5/VII - 2/VIII/1984. (K 1132)

376. **De Wulf (Herman).** *De blinde terreur van « vliegende bommen ».* Belg Van Lierde schoot 37 V-bommen naar beneden, in *HLN*, 19/VII/1984. (K 1144)
377. **Id.** ...duizenden bommenwerpers tegelijk. De totale oorlog tegen Duitsland was even verschrikkelijke als genadeloos... Zonder parachute naar de hel (Ernest Loop), in *HLN*, 12/V/1984. (K 1146)
378. **Emerson (Barbara) — Dulanty (Aislinn).** *Fighters Across the Water. They were brave, they were resourceful, they were mostly young and idealistic. They were all Belgians who had made their way to Britain to continue the fight against Germans,* in *The Bulletin*, 30/VIII/1984. (K 982)
379. **Hallade (Jean).** *Typhoon dans le ciel de l'Aisne* (R. Lallement), in *Aéro-Magazine*, IV-V/1983, p. 42-45. (K 920)
380. **Hope (Alan).** *The Great Escape. It was a legendary feat of daring — two young pilots flew a German plane out of Belgium under the very noses of the Nazis in a bid to reach Britain.* Alan Hope talked to one of the pilots about the exploit, in *The Bulletin*, 30/VIII/1984. (K 982)
381. **Leboutte (L.).** *Ma première mission sur le Continent*, in *Se battre pour la Belgique. 1940-1945* (°), p. 211-220. (B 2307)
382. **Nemry (Serge).** *40 ans après.. « Strike hard strike home »!*, in *Aéro-Magazine*, IV-V/1983, p. 38-41. (K 920)
383. **Roba (Jean-Louis).** *André Cantillion : pilote de reconnaissance*, in *Aéro-Magazine*, VIII-IX/1983, p. 18-23. (K 920)
384. **Id.** *Pages d'histoire de la guerre 1940-1945. De quelques Carolorégiens tués dans la R.A.F. I. — Armand Richelet. II. — André Dulait. III. — Robert Mertens. IV. — Marc Gendebien. V. — Georges Daix. VI. — Jean Delperdange. VII. — Maurice Laloux. VIII. et IX. — Jules Delatte et José Blairon. X. — Raymond Dehasse*, in *LR*, 16-17/XI/1982 - 8/XI/1983. (K 825)
385. **Vandewoude (Emile).** *Jean Wellekens, pilote belge de la Royal Air Force (1942-1943)*, in *RBHM*, IX/1982, XXIV-7, p. 683-698. (B 2104/15 - R 017)

d. Deelname aan de bevrijding van Europa

386. **De Wulf (Herman).** *Het genie van onze Van Kuyck*, in *HLN*, 7/VII/1984. (K 1146)
387. **Lallement (R.).** *D-Day. 6 juin 1944*, Bruxelles, Ed. Rossel, 1984, 4°, cart., ill., 84p. (B 2340)
388. **Segers (Carlo G.).** *Operatie Neptunus. D-Day. Toch Belgen...*, in *Sirene*, VI-VII/1984, p. 18-21. (R 1043 - K 972)
389. **Tourbier (Alain).** *Les hommes de Piron. 6 juin '44 : le jour où l'espoir change de camp*, in *Nord-Eclair*, 1/V/1984. (K 958)
390. **Vancaeneghem (Staf).** *RAF-piloot Lallement herinnert zich verschrikking van veertig jaar geleden. D-Day. Toen barstte de hel los!*, in *Zondagsblad*, 10/VI/1984. (K 957)

2. Inspanningen van burgers

a. Koopvaardij

391. **Les Belges et la guerre maritime.** *Les anciens combattants de la marine marchande inaugurent à Liverpool une plaquette commémorative aux 831 marins morts en mer pour la patrie. Encore une navire belge Saint-Bernard des mers. Informations techniques*, in *Informar*, VI/1983. (K 909)
392. **De Lentdecker (Louis).** *Het ware verhaal van de ramp met troepentransportschip. Leugens over de Léopoldville maken Belgische zeelui boos*, in *NB*, 15/VIII/1984. (K 1134)
393. **De Wulf (Herman).** ... de U-boten torpedeerden 67 Belgische schepen, 831 manschappen kwamen om. Dat was een man op drie. Een Antwerpenaar op de oceaan (Leon Lurquin), in *HLN*, 11/V/1984. (K 1145)
394. **Machielisen (R.).** *De Belgische zeemanshuizen in Liverpool 1940-1945*, in *Echo*, III/1983, p. 12-17. (R 1035)
395. **Id.** *De oorlog ter zee 1939-1945. « Elisabeth van België » getorpedeerd 10.9.1942. Het gevecht om konvooi ON-127*, in *Echo*, VI/1982, p. 19. (R 1035)
396. **De oorlog ter zee 1939-1945. S/S « Arbel »**, in *Echo*, III/1982, p. 15-17. (R 1035)
397. **De torpedering van de M/T « Lubrafol » — 9.5.1942**, in *Echo*, III/1983, p. 17-18. (R 1035)
398. **Vandenbussche (Fred).** *Overlevende bemanning « Leopoldville » boos. We hebben onze plicht gedaan*, in *DNGi - HV*, 31/VII/1984. (K 1134)
399. **Vanwal (K.).** *Marine. Lijfblad voor de zeevarenden*, in *Sirene*, VI-VII/1984, p. 22-24. (R 1043 - K 972)

400. *De vernieling van het Belgisch zeemanshuis in Great George Square Nr 5 gedurende de blitz op Liverpool — 5 mei 1941*, in *Echo*, III/1983, p. 19-20. (R 1035)

b. *Vissers*

401. **Ballegeer (Johan).** *De H77 is gebleven*, Antwerpen/Bussum, Standaard Uitgeverij, 1982, 8°, 120 p. (B 2066)
402. **Verleyen (J.).** *De Belgische vissers tijdens de tweede wereldoorlog (XVIIIbis)*, in *Neptunus Info Marine*, IV/1982. (R 1304)

c. *Dagelijks leven*

403. **Martens (Henri).** *Luc Varenne : un Belge qui parlait aux Belges*, en 40-45!, in *LNG - LPr.*, 29/XII/1984. (K 1015)
404. **Segers (Carlo).** *Belgen in ballingschap. Sukkelaars en profiteurs. De broekstriem aan-snoeren en plantrekken. Een leger op turnpantoffels. Pakkemannen en schelmen. Een bevredigend palmares*, in *HLN - DNG*, 28-30/VII/1984. (K 1137)
405. **Id. Hollandse-Belgique 1941. Un match qui fut le coup d'envoi du Benelux..?**, in *Memo*, 1982/8, p. 10-11. (R 1075)

C. KONGO

1. Samenleving

406. **Banjikila (Bakajika).** *Les ouvriers du Haut-Katanga pendant la deuxième guerre mondiale*, in *Revue d'Histoire de la Deuxième Guerre mondiale et des Conflits contemporains*, IV/1983, p. 91-108. (R 003)
407. **Bontinck (F.).** *Les missions catholiques à Léopoldville durant la Seconde Guerre Mondiale*, in *Le Congo Belge durant la Seconde Guerre Mondiale. Recueil d'études* (4), p. 399-417. (B 2300)
408. **Bourgeois (R.).** *Fonctionnaire territorial (1931-1961). Témoignages/tome I - Volume 1*, Tervuren, Musée Royal de l'Afrique Centrale, 1982, 4°, bibl., cart., ill., ind., tabl., VIII + 188 p. (B 2447)
409. **Cahen (L.).** *Contribution à l'histoire du rôle des pouvoirs publics dans l'effort minier de guerre du Congo belge (1940-1945)*, in *Le Congo Belge durant la Seconde Guerre Mondiale. Recueil d'études* (4), p. 89-129. (B 2300)
410. **Cornelis (H.A.A.).** *Belgisch-Congo en Ruanda-Urundi tijdens de Tweede Wereldoorlog. De economische en financiële situatie*, in *Bijdragen over Belgisch-Congo tijdens de tweede Wereldoorlog* (4), p. 51-87. (B 2300)
411. **d'Anethan-de-Gerlache (Bénédicte).** *Les romans coloniaux belges d'expression française, 1920-1950. Recherche d'une image de la société*, Louvain-la-Neuve, UCL, 1983 (Lic. Pirotte).
412. **de Saint-Moulin.** *La population du Congo pendant la Seconde Guerre Mondiale*, in *Le Congo Belge durant la Seconde Guerre Mondiale. Recueil d'études* (4), p. 15-50. (B 2300)
413. **Eynikel (Hilde).** *Onze Kongo. Portret van een koloniale samenleving* (4), Antwerpen-Weesp, Standaard Uitgeverij, 1983, 4°, bibl., cart., ill., ind., tabl., 252 p. (B 2299)
414. **Fastres (Jacqueline).** *Logements de travailleurs africains des compagnies industrielles au Katanga, 1910-1960*, Louvain-la-Neuve, UCL, (Lic. J.-L. Veillut).
415. **Felitz (G.).** *Mgr de Hemptinne pendant la Seconde Guerre Mondiale*, in *Le Congo Belge durant la Seconde Guerre Mondiale. Recueil d'études* (4), p. 419-437. (B 2300)
416. **Foutry (Vita).** *Belgisch-Kongo tijdens het interbellum : een immigratiebeleid gericht op sociale controle*, in *BTNC*, 1983, 3-4, p. 461-488. (R 002)
417. **Henry (J.-M.).** *L'INEAC en Afrique pendant la Seconde Guerre Mondiale*, in *Le Congo Belge durant la Seconde Guerre Mondiale. Recueil d'études* (4), p. 313-397. (B 2300)

(42) Cfr. voetnoot 3.

(43) Cfr. voetnoot 36.

(44) In vertaling : *Congo belge. Portrait d'une société coloniale*, Paris/Gembloux, Duculot, 1984, 8°, bibl., cart., ill., ind., tabl., 309 p. (B 2302)

418. **Hulstaert (G.).** *Herinneringen aan de oorlog*, in *Bijdragen over Belgisch-Congo tijdens de Tweede Wereldoorlog* (46), p. 587-595. (B 2300)
419. **Lederer (A.).** *Les transports au Congo pendant la Seconde Guerre Mondiale*, in *Le Congo Belge durant la Seconde Guerre Mondiale. Recueil d'études* (46), p. 131-212. (B 2300)
420. **Norton (B.).** *Belgian-French relations during World War II as seen by Governor General Ryckmans*, in *Bijdragen over Belgisch-Congo tijdens de Tweede Wereldoorlog* (46), p. 285-311. (B 2300)
421. **Rubbens (A.).** *De naweeën van de oorlogsinspanning*, in *Bijdragen over Belgisch-Congo tijdens de Tweede Wereldoorlog* (46), p. 579-585. (B 2300)
422. **Smet (Jan).** *Maatschappelijk dienstbetoon in Belgisch-Kongo (1933-1960)*, Leuven, KUL, 1982 (Lic. Stols).
423. **Souchard (Vladi).** *Jours de Brousse. Congo, 1940-1945*, Bruxelles, Editions de l'Université de Bruxelles, 1983, 12e cart., ind., 259 p. (B 2284)
424. **Vanderlinden (J.).** *Une société coloniale et un enfant d'Afrique face à la guerre*, in *Le Congo Belge durant la Seconde Guerre Mondiale. Recueil d'études* (46), p. 525-578. (B 2300)
425. **Van Vyve (Françoise).** *Les Sœurs de Sainte-Marie de Namur, missionnaires au Kwango. La première fondation : Leverville (1923-1940)*, Louvain-la-Neuve, UCL, 1982 (Lic. J.-L. Vellut).
426. **Vellut (Jean-Luc).** *Matériaux pour une image du blanc dans la société coloniale*, in *Stéréotypes nationaux et préjugés raciaux aux XIXme et XXme siècles* (47), p. 91-116. (B 2046)
427. **Id.** *Dekolonisatie van Kongo 1945-1965*, in *Algemene Geschiedenis der Nederlanden. Nieuwste Tijd*, 15 (48), p. 402-420. (LJ 2/2)
428. **Id.** *Le Katanga industriel en 1944 : Malaises et anxiétés dans la société coloniale*, in *Le Congo Belge durant la Seconde Guerre Mondiale. Recueil d'études* (47), p. 495-523. (B 2300)
429. **Verhaegen (B.).** *La guerre vécue au Centre extra-coutumier de Stanleyville*, in *Le Congo Belge durant la Seconde Guerre Mondiale. Recueil d'études* (47), p. 439-493. (B 2300)
430. **Weber (Guy).** *Ces coloniaux. Histoires du Zaïre*, Bruxelles, Ed. Louis Musin, 1982, 8e ann., cart., ill., ind., tabl., 204 p. (B 2109)
- Cfr. 14, 28, 352.

2. Weermacht

431. **Janssens (E.).** *Contribution à l'histoire militaire du Congo belge pendant la seconde guerre mondiale. 1940-1945*, Bruxelles, (Centre de Documentation Historique des Forces Armées), 1983, 4e, ann., cart., ind., tabl., 199 p. (B 2267)
432. **Id.** *Contribution à l'histoire militaire du Congo belge pendant la seconde guerre mondiale. 1940-1945. Tome 3*, Bruxelles, Centre de Documentation Historique des Forces Armées, 1984, 4e, cart., ind., tabl., 47 + 111 p. + ann. (B 2457)
433. **Id.** *Histoire militaire du Congo belge pendant la seconde guerre mondiale*, (Bruxelles, Centre de Documentation Historique des Forces Armées, 1982), 4e, ann., ind., 83 p. (B 2108)
434. **Lederer (A.).** *Les bateaux belges sur le Nil au Soudan*, in *Mededelingen Marine Academie*, XXIII, (1977), p. 95-110. (R 579)
435. **Van de Walle (F.).** *La Force Publique du Congo belge*, in *Se battre pour la Belgique 1940-1945* (49), p. 373-403. (B 2307)
436. **Verleyen (Jean).** *Histoire navale (1940-1945). Activités de la force publique*, in *Sirene*, XII/1982-I/1983, p. 11-13. (K 951)

(45) Cfr. voetnoot 36.

(46) Cfr. voetnoot 3.

(47) Cfr. voetnoot 29.

(48) Cfr. voetnoot 38.

(49) Cfr. n° 289.

IV. HET BEZETTE BELGIË

A. ALGEMEENHEDEN

- 437. Balthazar (Herman). *België onder Duitse bezetting*, in *Algemene Geschiedenis der Nederlanden. Nieuwste Tijd*. 15⁽⁵⁰⁾, p. 29-53. (LJ 2/2)
- 438. de Launay (Jacques) — Offergeld (Jacques). *Belgen en bezetters. Het dagelijkse leven tijdens de bezetting 1940-1945*, Antwerpen, Soethoudt & Co., 1983, 8^e, ill., ind., tabl., 269 p. (B 2217)
- 439. Id. *La vie quotidienne des Belges sous l'occupation. (1940-1945)*, Bruxelles, Paul Legrain Edit., 1982, 8^e, ann., ill., ind., 296 p. (B 2080)

B. DE BEZETTER

1. Organisatie van de bezetting

- 440. Browning (Christopher R.). *Luther and Belgium*, in *The Final Solution and the German Foreign Office. A Study of Referat D III of Abteilung Deutschland 1940-1943*⁽⁵¹⁾, p. 144-146. (6768).
- 441. De Jonghe (Albert). *De strijd Himmler-Reeder om de benoeming van een HSSPF te Brussel (1942-1944) — Vierde deel : Salzburg voor en na. Politieke ontwikkeling van augustus 1943 tot juli 1944*⁽⁵²⁾, in BGWO II, IV/1982, p. 97-187. (R 496)
- 442. Id. *De strijd Himmler-Reeder. Vijfde deel : Politieke ontwikkeling van september 1943 tot het einde van de bezetting. I Achtergrond van Canaris' tweede ambtstermijn te Brussel. De toestand van september 1943 tot maart 1944. II. De tweede ambtstermijn van Canaris te Brussel (februari-september 1944). — Degrelle over de gebeurtenissen te Bouillon in juli 1944*⁽⁵³⁾, in BGWO II, 8, X/1984, p. 5-234. (R 496)
- 443. D'Hoest (V.). *Exécutions capitales en Belgique pendant l'occupation 1940-1941*, Bruxelles, ERM, 1982, 4e, bibl., ind., tabl., IV + VII p. (TH 213)
- 444. Falter (Rolf). *De « Brüsseler Zeitung » (1940-1944)*, in BGWO II⁽⁵⁴⁾, 7, IV/1982, p. 41-83. (R 496)
- 445. Id. *Een Duitse krant in bezet België*, in Spiegel Historiael, VV/1984, p. 283-287. (K 971)
- 446. Konings (Jan). *De terechtstelling van gijzelaars tijdens de Duitse bezetting van België onder het bestuur van Militärbefehlshaber von Falkenhausen (1940-1944)*, Leuven, KUL, 1982, 4^e, bibl., tabl., XIV + 84 p. (Lic.). (TH 204)
- 447. Verrycken (Jean-Charles). *Le Corps aereo italiano en Belgique*, in Aeromagazine, I-II/1983, p. 30-37. (K 920)

2. Verdere aanwezigheid

- 448. Gielen (Georges). *Het spook van Brustem heeft echt bestaan. Veertig jaar geleden maakte een geheimzinnige piloot de duitsers het leven zuur*, in Panorama, 21/1/1983. (K 840)
- 449. Knudde (Forent). *Baden en zwemmen in zee tijdens oorlog 1940-1945*, in De Strandredder, IV/1982, p. 1-11. (K 798)
- 450. Neve (André). *Historique succinct de la base aérienne de Chièvres 1939-45*, in Coup d'œil sur Belceil, 1984-n° 20, p. 199-202. (B 2438/15)
- 451. Payen (Fabienne). *Un poste d'observation au Moulin d'en Haut à Quevaucamps*, in Coup d'œil sur Belceil, 1984-n° 20, p. 196-198. (B 2438/15)
- 452. Roba (Jean-Louis). *1940-1944 : quatre années d'anxiété, de souffrances, de drames.. Secteur 7 : chronique de la guerre aérienne dans la région de Charleroi*, in LR, 12-17/I/1982. (K 768)

(50) Cfr. voetnoot 38.

(51) New York - London, Holmes & Meier Publ., 1978, 8e, ann., bibl., ind., IX + 276 p.

(52) Vertaald als : *La lutte Himmler-Reeder pour la nomination d'un HSSPF à Bruxelles. Quatrième partie : Salzburg avant et après. Evolution politique d'août 1943 à juillet 1944*, in CHSGM, 7/IV/1982, p. 96-184. (R 495)

(53) Vertaald als : *La lutte Himmler-Reeder pour la nomination d'un HSSPF à Bruxelles. Cinquième partie : Salzburg avant et après. Evolution policière de septembre 1943 à la fin de l'occupation. I. Le contexte du second terme de Canaris à Bruxelles. II. Le second terme de Canaris à Bruxelles (février-septembre 1944). — Degrelle et les événements à Bouillon en juillet 1944*, in CHSGM, 8/X/1984, p. 5-234. (R 495)

(54) Vertaald als : *Le « Brüsseler Zeitung » (1940-1944)*, in CHSGM, 7/IV/1982, p. 39-48. (R 495)

453. **Id.** *En Marge du « Raum 7 ». Quel était le rôle de la station radar d'Aisemont?* (*Contribution à l'histoire de la guerre aérienne de 1940 à 1945*), in LR, 5/V/1983. (K 874)
454. **Id.** *« Raum 7 » ou l'histoire de la guerre aérienne dans la région de Charleroi : l'année 1944* (58), in LR, 24/VIII - 5/IX/1982. (K 811)
455. **Id.** *Raum 7 : histoire de la guerre aérienne dans le Hainaut : l'année 1943*, in *L'Echo du Centre - Le Journal de Mons* - LR, 8-13/VI/1982. (K 782)
456. **Rosart (Roger).** *L'attaque de la Gestapo bruxelloise par un aviateur belge. Une des victimes allemandes aidait la Résistance*, in LB, 5/V/1983. (K 878)
457. **Id.** *Un mystère persistant. Un espion allié a-t-il été tué lors de l'attaque de la Gestapo bruxelloise par un aviateur belge?*, in LB, 3/V/1983. (K 878)
458. **Id.** *Trois agents alliés dans la Gestapo bruxelloise*, in LB, 4/V/1983. (K 878)
459. **Sterken (L.).** *Walter Scheel vocht destijds boven Brustem tegen het « Spook ». Maar wie was die trouwe nachtelijke bezoeker van de Duitse luchtbasis?*, in *HBL*, 16-17/I/1982. (K 762)
460. **Van Hassel (Yvo).** *De kleine Belg in de grote oorlog. (I) ... in de krant staat nu bijna elke dag een lijst van mensen die bij ochtendkrieken werden gefusilleerd of onthoofd...*, in *HLN*, 28/XII/1983. (K 930)
461. **Wuyts (L.).** *Kapitein Freddy : « Alle Nazi's waren om te kopen. Zelfs de Gestapo! »,* in *Zondagnieuws*, 28/V/1984. (K 986)

3. Annexatie van Belgisch grondgebied

462. **Bernard Wilquin aus Hüneningen war am 6. Juni 1944 in der Normandie...**, in *Grenz-Echo*, 6/VI/1984. (K 958)
463. **Décembre (Claude).** *Le sinueux itinéraire de Nicolas H.*, in *Télé-Moustique*, 14/X/1982. (K 847)
464. **Delvoye (Xavier).** *« Souvenirs d'un Cheminot ». Welkenraedt. Sa gare, ses voies ferrées*, s.l., s.n., s.d., 8°, bibl., cart., ill., ind., 143 p. (B 2183)
465. **Fagnoul (Kurt).** *Streiflichter auf das Kriegsgeschehen im Sankt Vither Land*, Brüssel, Zentrum für geschichtliche Forschung und Studien des zweiten Weltkrieges, 1982, 4°, ill., 28 p. (6).
466. *Il y a quarante ans le corps de pompiers volontaires de Montzen était créé. Il fut formé (uniquement) pour soustraire un Montzenois à l'enrôlement de force dans la Wehrmacht*, in *Le Jour*, 3/V/1982. (K 786)
467. **Kremer (Rudolf).** *Die « verlorenen Jahre » des Hermann Jost. Schicksal eines Zwangssoldaten*, in *Grenzland Report*, 17/II/1984. (K 969)
468. **Massenaux (Guillaume).** *Baelen-sur-Vesdre. Village aux marches de la Francité. Témoignages de son évolution au cours du dernier siècle. L'expansion de la langue française, suite aux deux guerres*, Baelen, Bibliothèque Baelenoise, 1981, 8°, ann., cart., facs., ill., ind., 124 p. (B 2242)
469. **Id.** *La Résistance à Baelen et Membach. 2 des 10 communes illégalement annexées pendant la guerre 40-45. Les Réfractaires à la Wehrmacht* (59), Baelen, Bibliothèque Baelenoise, 1982, 8°, cart., Facs., ill., ind., 139 p. (B 2082)
470. **Sauvot (Jean).** *Gens des frontières en Alsace belge*, in *L'évasion en direct par ceux qui l'ont vécue* (60), p. 245-265. (6897)
471. **Wynants (Jacques).** *Les régions annexées par l'Allemagne : deux populations différentes, un sort commun, in 1940-1945. La vie quotidienne en Belgique* (61), p. 252-255. (B 2415)

(58) Eveneens in *Le Courier*, 3/IX - 5/XI/1982.

(56) Vertaald als: *Aspects de la seconde guerre mondiale au pays de Saint-Vith*, in CHSGM, 7/IV/1982, p. 185-211. (R 495) en: *Flitsen uit het oorlogsgebeuren in de streek van Sankt-Vith*, in BGWO II, 7/IV/1982, p. 189-216. (R 496)

(57) In bijlage eveneens: *Der Widerstand in Baelen und Membach. 2 der 10 Gemeinden die widerrechtlich von Hitler während des Krieges 1940-1945 annektiert wurden*.

(58) Paris, Ed. France-Empire, 1982, 8°, cart., ill., ind., 268 p.

(59) Cfr. nrs 55 en 60. Wanneer de vermelde bijdrage oorspronkelijk in het Nederlands verscheen, wordt de Nederlandse titel vermeld. Een oorspronkelijke Franse bijdrage wordt in het Frans gecitéerd.

C. DE BELGISCHE STRUKTUREN

1. Bestuur

472. **Clio.** *Léopold III pendant l'occupation. Alexandre Galopin, l'homme du Roi. Léopold III vu par le général von Falkenhausen*, in *PP?*, 2/XVI/1983. (K 1061)
473. **Daems-Van Ussel (Paul).** *Het oorlogsarchief van Victor Leemans*. (1) Belgisch establishment wenste soepel kontakt met de bezetter. (2) Ekonomiesche ordening was ook landsbelang. (3) Verplichte tewerkstelling woog zwaar op de bevolking. (4) De Duitsers vergisten zich in hun keuze, in *DS*, 26-30/XII/1984. (K 1016)
474. **De Smet (Godelieve).** *De Vrijwillige Arbeidsdienst voor Vlaanderen 1940-1944*, Leuven, KUL, 1982, 4°, ann., bibl., cart., ind., tabl., 134 p. (Lic.) (TH 192)
475. **Devroe (Marleen).** *Publieke opinie over de Secretarissen-generaal tijdens de Duitse bezetting (1940-1944). Een persstudie*, Leuven, KUL, 1983, 4°, bibl., ind., V + 85 p. (Lic.) (TH 211)
476. **Gerard (Jo).** *Auprès de Léopold III*, in *Les éminences grises de Laeken* (60), p. 203-218. (B 2129)
477. **Houben (Robert).** *Wanneer hulde aan sekretarissen-generaal?*, in *DS*, 17/XII/1984. (K 1018)
478. **Louveaux (C.L.).** *La magistrature dans la tourmente des années 1940-1944*, in *Revue de Droit pénal et de Criminologie*, VII-1981, p. 619-664. (B 2216)
479. **Ruys (Manu).** *Een dienaar van land en volk. Terugdenken aan Victor Leemans*, in *DS*, 26/XII/1984. (K 1016)
480. **Stengers (Jean).** *La fermeture de l'Université*, in *Quarantième Anniversaire de la fermeture de l'Université Libre de Bruxelles (25 novembre 1941)* (61), p. 35-48. (B 2120)
481. **Id.** *Une page de l'histoire de l'université de Bruxelles sous l'occupation : l'incident Rolin-De Man de novembre 1940*, in *Mélanges Mina Martens* (62), p. 255-263. (K 890)
482. **Teller (Willy).** *Herinneringen van een politiecommissaris*, Retie, Kempische Boekhandel, 1982, 8°, ill., ind., 171 p. (B 2190)
483. **Vanvreckom (H.).** *Suspense à l'OTAD*, in *Se Battre pour la Belgique. 1940-1945* (63), p. 183-209. (B 2307)
484. **Vanwelkenhuyzen (Jean).** *Les universités belges sous l'occupation allemande (1940-1944)*, Bruxelles, CREHSCM, s.d., 4°, an., bibl., 69 p. (B 2279)
485. **Id.** *L'Université Libre de Bruxelles au début de l'occupation allemande (Juin 1940 - Mai 1941)*, in *Quarantième Anniversaire de la fermeture de l'Université Libre de Bruxelles (25 novembre 1941)* (64), p. 13-43. (B 2120)

2. Economie

486. **De Vlaminck (Michaël).** *De wapenindustrie in België tijdens de nazi-bezetting (1940-1945)*, Leuven, KUL, 1983, 4°, ann., bibl., ill., ind., tabl., xxiii + 105 + 55 p. (Lic.) (TH 240)
487. **Goddeeris (G.).** *Beringen-mijn. 1907-1982. Onder en boven*, Beringen, Rotary Club, 1983, 4°, cart., facs., ill., ind., tabl., 430 p. (B 2240)
488. **Van Audenhove (Marcel).** *Geschiedenis van de gemeentefinanciën. Vierde deel : De tweede wereldoorlog* (65), Brussel, Gemeentekrediet van België, 1984, 4°, ind., tabl., 72 p. (B 2259/13)

3. Kerk en godsdienstig leven

489. **Boudens (Robbrecht).** *Kardinaal Van Roey in de bezettingsjaren*, in *Streven*, 3/III/1983, p. 493-502. (B 2104/9 - K 883)
490. **Dantoing (Alain).** *La hiérarchie catholique et la Belgique sous l'occupation allemande*, reprint *Miscellanea Historiae ecclesiastice IX*, Ossolineum 1984, p. 68-82. (B 2506/8)
491. **Id.** *La vie religieuse sous l'occupation, in 1940-1945. La vie quotidienne en Belgique*, p. 168-175. (B 2415)

(60) Bruxelles, Ed. J.M. Collet, 1982, 8°, bibl., cart., facs., ill., ind., 255 p.

(61) Cfr. voetnoot 1.

(62) Bruxelles, Annales de la Société Royale d'Archéologie de Bruxelles, 1981, 8°.

(63) Cfr. nr. 289.

(64) Cfr. voetnoot 1.

(65) Eveneens in het Frans als: *Histoire des finances communales. La Deuxième guerre mondiale*, Bruxelles, Crédit Communal, 1984, 4°, ind., tabl., 71 p. (B 2259/12)

492. Rion (Pierre). *Une illustration du patriotisme du Cardinal Van Roey : sa position relative au culte du Sacré-Cœur et à la Basilique de Koekelberg durant les années 1940-1944* (66), in *Bulletin du CREHSGM*, 11, XII/1981, p. 27-33. (R 494)
493. Van De Voorde (Mark). *Kollaboratie zag Katholieke Aktie als grote vijand. « Met de totalitaire staat kan noch zal de kerk zich verzoenen »*, in *DS*, 27/1/1984. (K 970)

V. COLLABORATIE

A. ALGEMEENHEDEN

494. Claes (Lode). *Het verdronken verleden. De collaboratie, haar rechters en geschiedschrijvers*, Beveren, Orion en Orbis Uitgevers, 1983, 8°, ann., 180 p. (B 2117)
495. Gilissen (J.). *Collaboration avec l'ennemi, sécurité de l'Etat, incivismus, notions à contenu variable*, in *Les notions à contenu variable en droit* (67), p. 297-327. (B 2437)

B. IN VLAANDEREN

496. Adriaens (Ward). *Verbelen en konsoorten* (68), Brussel, Nationaal Museum van de Weerstand, 1984, 4°, ill., ind., s.p. (B 2251)
497. Brans (Jan). *Terugdenkend aan H.J. Elias*, in *Broederband*, II/1983, p. 1-14. (R 019)
498. De Deygere (Renaat). « *Het uur van Vlaanderen* » : *Vlaanderen in het Duits-Europese Rijk volgens Cyriel Verschaeve*, in *WT*, I-III/1982, p. 1-14. (R 1063)
499. Id. *Verschaeve te Berlijn in mei 1941*, in *Verschaeviana. Jaarboek* 1984, p. 121-163. (R 1307)
500. De Hoon (Frans). *Moet de geschiedenis nog geschreven worden? Het onderhoud Himmler-Elias-Van de Wiele*, in *Periodiek Contact - De Wende*, X-XII/1984. (R 1037)
501. De Lentdecker (Louis). *Gene Dingledine komt naar België om te getuigen. Amerikaans piloot ontdekt martelingen door Verbelen*, in *DS*, 12/III/1984. (K 1128)
502. Id. *Verbelen heeft geen Amerikanen gemarteld*, in *DS-NB*, 12/III/1984. (K 936)
503. De V. (E.). *Dr. Hendrik J. Elias leider van het V.N.V. I. Tien jaar na zijn dood. 2. Tegen de SS-politiek. 3. Voor de storm. 4. De M.O. van Staf de Clercq. 5. 10 mei 1940: Oorlog! 6. Mei 1940. Gaan de wegen uiteen? 7. Toch een tweede aktivisme? 8. De zomer van 1940. 9. Wat te doen... 10. Zomer 1940: Samenwerken? Met wie? Hoe? Waartoe? 11. Waarheen, « in de nieuwe tijd »? 12. Het uur van Groot-Nederland? 13. Najaar 1940: stilvallen of verder gaan? 14. Burgemeester van Gent. 15. Een gewaagde zet. 16. « Revolutionaire geesten ». 17. Zomer 1941: oorlog met de Sovjetunie. 18. De omstreden « derde hypothese ». 19. De zware nalatenschap. 20. Waarom hij het VNV niet ontbond. 21. De brief van Pater Callewaert. 22. Breuk met De Vlag en S.S. 23. Het gesprek met Himmler, in 't Palieterke, 27/1 - 30/VI/1983.* (K 887)
504. Id. *Staf de Clercq. Veertig jaar na zijn dood*, in 't Palieterke, 14/X/1982. (K 820)
505. Id. *Van luitenant de Winde tot luitenant Tack. I. Om het verleden te begrijpen. II. « Gevaarlijk en snel leven » (Hendrik de Man in 1940). III. De Vlaamse Wacht*, in 't Palieterke, 3-17/VI/1982. (K 785)
506. Hermans (Ward). *Berlijns dagboek*, in *Dietsland-Europa*, X/1982, p. 5-7; XI/1982, p. 4-11; I/1983, p. 20-24; III/1983, p. 20-23; IV/1983, p. 21-26; VIII-IX/1983, p. 18-24; XII/1983, p. 22-26; II/1984, p. 22-25; IV/1984, p. 20-25. (K 1000)
507. Janssens (G.). *De Hitlerjeugd-Vlaanderen*, in *Spiegel Historiael*, II/1983, p. 62-71. (K 857)
508. Jorssen (Jet). *De laatste dagen... (roman)*, Leuven, De Clauwaert, 1981, 12°, 50 p. (B 2104/14)
509. Id. — De Cat (Karel). *Trefpunt München. (Roman)*, Antwerpen, Uitg. De Nederlanden, 1983, 8°, 188 p. (B 2203)

(66) Vertaald als : *De vaderlands liefde van Kardinaal Van Roey : het voorbeeld van de verering van het Heilig Hart en de basiliek van Koekelberg 1940-1944*, in *Mededelingen van het NSGWO II*, 11/XII/1981, p. 29-36. (R 493)

(67) Etudes publiées par Chaïm Perelman et Raymond Vander Elst, Bruxelles, Ets. Emile Bruylants, 1984, 8°, ind., 377 p.

(68) Vertaald als *Verbelen et consorts*, Bruxelles, Centre de documentation du Musée National de la Résistance, 1984, 4°, ill., ind., s.p. (B 2281)

(69) Pseudoniem van Arthur De Bruyne.

510. Meyers (Willem). *De politieke houding van Verschaeve tijdens het laatste oorlogsjaar (na maart 1944). Beschouwingen bij de uitgave van enkele brieven*, in *Verschaeviana*. Jaarboek 1984, p. 165-232. (R 1307)
511. Id. *Het VVKS en de poging tot eenmaking van de jeugdbewegingen in Vlaanderen tijdens de bezetting (1940-1944)*, in *Over Volksopvoeding en Staatsvorming* (70), p. 78-94. (B 2214)
512. Ruesselberg (Roland). (71) *Flanderns Traum vom Reich*, Wien, Knut-Hamsun-Gesellschaft, s.d., 8°, 207 p. (B 2470)
513. Seberechts (Frank). *De Vlag, van kultuurbeweging tot partij (1940-1944). Een studie over nationaal socialistische machtsverweving*, Gent, RUG, 1984, 4°, ann., bibl., facs., ind., 2 vol. (Lic.) (TH 242)
514. Stashar (Mark). *Ook dit was leven*, Sint-Baafs-Vijve, Oranje/De Eenhorn, 1982, 8°, ind., 300 p. (B 2098)
515. Teuwens (Jozef). *Het offer van Jan Belvaes*, in *Berkenkruis*, IV-XII/1982. (R 032)
516. Van Dingenen (Jef). *Op weg naar de volksbeweging*, in *Broederband*, X/1981, p. 7-13; XI-XII/1981, p. 10-24; III/1982, p. 4-13; IV/1982, p. 9-12; V/1982, p. 6-11; VI/1982, p. 11-17. (R 019)
517. Id. *Staf de Clercq en zijn Militaire Organisatie (M.O.)*, in *Broederband*, VIII-IX/1983, p. 3-15; XII/1983, p. 8-17; I/1984, p. 6-13. (R 019)
518. Id. *Staf de Clercq ten aanval*, in *Broederband*, III/1983, p. 4-10; IV/1983, p. 1-7; V/1983, p. 3-10; VI-VII/1983, p. 2-26. (R 019)
519. Id. *De Volksbeweging mistukt*, in *Broederband*, VII-VIII/1982, p. 3-10; IX-X/1982, p. 15-24; XI-XII/1982, p. 14-21. (R 019)
520. Van Haegendoren (M.). *Hendrik Elias, een herinnering. Oorlogsburgemeester van Gent*, in DS, 3/II/1983. (K 870)
521. Van Hassel (Ivo). ... arbeiders per boot op vakantiereis, de Volkswagen, de Autobahnen, het maakte allemaal grote indruk... « Voor ons was de Duitse orde een saga », in HLN, 4/V/1984. (K 1142)
522. Id. ... de collaboratie overspoelde Vlaanderen met een vloed aan uniformen en strijdliederen, in HLN, 6/V/1984. (K 1143)
523. Id. ... met de SS tegen het bolsjewisme, het jodendom, de vrijmetselarij, de internationale plutocratie..., Het VNV stopt Dietse dromen in de koelkast. « Uit de crisis dank zij discipline », in HLN, 5/V/1984. (K 1142)
524. Vanhees (Daniël). *De Nationaalsocialist. Het weekblad van Eenheidsbeweging VNV tijdens de Tweede Wereldoorlog — 14 juni 1941 - 2 september 1944. 1. Gij volk uit de diepten! De hoofdredactie Le Roy (14 juni - 27 september 1941)*, in WT, 1/1984, p. 44-57. (R 1063)
525. Id. *Het Verdinaso naar de collaboratie*, in WT, XLII-3/1983, p. 165-175. (R 1063)
526. Verbelen (Robert P.J.). *Der flämische Don Quichotte. (Roman)*, Klosterneuburg bei Wien, Aktuell, 1983, 8°, 367 p. (B 2118)

C. IN FRANSTALIG BELGIE

527. De V. (E.). *Robert Poulet. I. Een ander beeld van een merkwaardig man. II. Waarheen met « Le Nouveau Journal »? III. In de dodencel*, in 't Pallieterke, 29-IV - 13/V/1982. (K 787)
528. Laudelour (Marc). *Robert Poulet: romancier de l'invisible et moraliste sans illusion*, in *Le Nouvel Europe Magazine*, V/1982. (K 783)
529. Souris (Christian). *Degrelle parle... 2. Les années sages d'un condamné à mort. — 3. La rocambolesque ascension d'un activiste. — 4. Un Obersturmbannführer à la retraite*, in PP?, 16/III - 12/VII/1983. (K 864)
530. Toussaint (Myriam). *La région de Charleroi dans la tourmente : résistance et collaboration (1943 - septembre 1944)*, Louvain-la-Neuve, UCL, 1983, 4°, ann., bibl., cart., ill., ind., XXVII + 294 p. (Lic.) (TH 226)

(70) Peeters (Yvo J.D.) (Red.). *Een bundel opstellen aangeboden aan Dr. Maurits van Haegendoren voor zijn tachtigste verjaardag*, Antwerpen, Uitg. De Nederlanden, 1983, 8°, bibl., ind., 376 p.

(71) Pseudoniem van Robert Verbelen.